

ຄູ່ມື ການປູກພືດ ປະເພດກ້ວ

ກະຊວງກະສິກໍາ—ປ່າໄມ້

ຄູ່ມື ການປູກພືດປະເພດຖົ່ວ

ກະຊວງກະສິກຳ-ປ່າໄມ້

ຄູ່ມື ການປູກພືດປະເພດຖົ່ວ

ກວດກາໂດຍ: ກົມເຜີຍແຜ່ວິທະຍາສາດເຕັກນິກກະສິກຳ

ໃຫ້ທຶນຈັດພິມໂດຍ: ອົງການກອງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອອິຟດ

1990

ຄຳນຳ

ພຶດຖິວເປັນພຶດທີ່ຊາວລາວເຮົາຮູ້ຈັກ ແລະປະກອບເປັນອາຫານແຕ່ດົນນານແລ້ວ ອາດຈະພ້ອມໆກັນກັບການນຳໃຊ້ ພຶດທັນຍາຫານ ແລະ ພຶດຜັກຕ່າງໆ ເພື່ອມາປຸງແຕ່ງອາຫານ.

ປັນຫົວໜ້າແມ່ນແນໃສ່ປັບປຸງການຜະລິດຖິວຊະນິດທີ່ໃຫ້ນ້ຳມັນໃຫ້ທາດຊຸ່ນທີ່ເປັນອາຫານຄົນ ແລະ ສັດ (ຖິວເຫຼືອງ, ຖິວດິນ, ຖິວຂຽວ) ແລະ ເປັນພຶດຜັກເພື່ອຮັບໃຊ້ການກິນຢູ່ປະຈຳວັນ ຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວ. ຖິວເຫຼືອງທີ່ປັບເອົານ້ຳມັນແລ້ວເອີ້ນວ່າ ກາກຖິວເຫຼືອງນັ້ນ ປະຈຸບັນແມ່ນໄດ້ສົ່ງເຂົ້າມາຈາກຕ່າງປະເທດ ເປັນອັດຕາສ່ວນສູງພິສິດຄວນ ແຕ່ຄຽງຄູ່ກັນນີ້ ປະເທດເຮົາກໍມີເງື່ອນ ໄຂປູກໄດ້ດີໃນບາງເຂດ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍກັບຄວາມຮຽກຮ້ອງ ຕ້ອງການ ເພື່ອຜະລິດອາຫານ ແລະ ເປັນສ່ວນປະສົມທີ່ສຳຄັນໃນ ອາຫານສັດ.

ເຕັກນິກວິຊາການໃນການປູກພຶດຖິວຊະນິດຕ່າງໆນີ້ໄດ້ຂຽນຂຶ້ນ ຕາມບົດຮຽນຕົວຈິງຂອງການຜະລິດ ຕາມສູນຕ່າງໆບັນດາສະຖານີຄົ້ນຄວ້າແລະ ເຂດຜະລິດຖິວແຕ່ລະປະເພດ ເພື່ອຮັບໃຊ້ ໃຫ້ແກ່ບັນດາສະຫະກອນ ຜູ້ຜະລິດອື່ນໆ ແລະ ໂຮງຮຽນຊັ້ນຕົ້ນ ຂອງແຂວງຕ່າງໆ.

ສາລະບານ

1. ວິທີປຸກຖົ່ວດິນ.....	1
2. ການປຸກຖົ່ວເຫຼືອງ.....	13
3. ການປຸກຖົ່ວຂຽວ.....	23
4. ການປຸກຖົ່ວຝັງ.....	37
5. ການປຸກຖົ່ວຍັດ.....	43
6. ການປຸກຖົ່ວຝັກຍາວ	51
7. ການປຸກຖົ່ວພູ.....	59
8. ການປຸກຖົ່ວຂົວ.....	65

ວິທີ ປູກຖົ່ວດິນ

ຮຽບຮຽງໂດຍ : ສີຈັນທະວົງ ກິນດາວົງ

: ເພື່ອງສີ ຈັນທະລາວັນ.

ວິທີປູກຖົ່ວດິນ

I. ລັກສະນະທົ່ວໄປ ແລະ ປະໂຫຍດຂອງຖົ່ວດິນ.

ຖົ່ວດິນເປັນພືດລ້ຽມລູກ ມີໝາກເກີດຢູ່ໃນພື້ນດິນ, ເຊິ່ງປະຊາຊົນເຮົາມັກໃຊ້ໃນການກິນ ແລະ ປຸງແຕ່ງອາຫານໄດ້ດີ, ເປັນພືດໃຫ້ນ້ຳມັນ ແລະ ໃຊ້ເປັນອາຫານຂອງຄົນ ແລະ ໃຊ້ປະສົມເປັນອາຫານສັດໄດ້ດີ ຖົ່ວດິນປະກອບດ້ວຍທາດມັນ 40-60 % ອຸດົມສົມບູນດ້ວຍທາດໂປຼຕິນ 25-35% ນອກຈາກນັ້ນຍັງໄດ້ບັນຈຸດ້ວຍວິຕະມິນ B ແລະ ວິຕະມິນ E ອີກດ້ວຍ. ເຮົາສາມາດປຸງແຕ່ງເມັດຖົ່ວດິນເປັນເຂົ້າໝີຂອງແກ້ມ, ນ້ຳມັນພືດ, ຢາປົວພະຍາດ ນອກຈາກນັ້ນ ລຳຕົ້ນຍັງໃຊ້ເປັນອາຫານສັດເຊັ່ນເຮັດຫຍ້າແຫ້ງ, ຫຍ້າສົ້ມ, ຫຍ້າຜົງ ແລະ ເປັນພືດປັບປຸງດິນອີກດ້ວຍ.

ພາຍໃນປະເທດເຮົາ ຖົ່ວດິນມີສອງຊະນິດ, ຊະນິດປົນຕົ້ນເໝາະແກ່ການປູກຍາມແລ້ງ ແລະ ຍາມຝົນ ແລະ ຖົ່ວດິນຕົ້ນເລືອເໝາະສຳລັບປູກຍາມແລ້ງ ແຕ່ບໍ່ດີເທົ່າກັບຊະນິດປົນຕົ້ນ.

II. ລັກສະນະປູກ ແລະ ລະດູການ.

ຖົ່ວດິນປູກໄດ້ຕະຫຼອດປີ ແຕ່ປູກໄດ້ດີແມ່ນຕົ້ນລະດູແລ້ງໃນທ້ອງເດືອນ 10 ຫຼື ລະດູຝົນທ້ອງເດືອນ 5 ຕົ້ນເດືອນ 6. ສຳ

ລັບການປຸກລະດູຝົນນັ້ນ ຄວນໃຊ້ແນວພັນທີ່ມີອາຍຸຍາວ ເພາະເວ
ລາເກັບກຽວໃຫ້ຖືກກັບຫ້າຍລະດູຝົນ (ບໍ່ມີຝົນຕົກ). ລະດູແລ້ງທີ່
ມີຊົນລະປະທານໄດ້ຮັບຜົນດີກ່ວາລະດູຝົນ ເພາະລະດູຝົນມັກງາມ
ແຕ່ໃບ ແລະ ຕົ້ນແຕ່ບໍ່ເປັນໝາກເທົ່າລະດູແລ້ງ.

/// . ລັກສະນະດິນ .

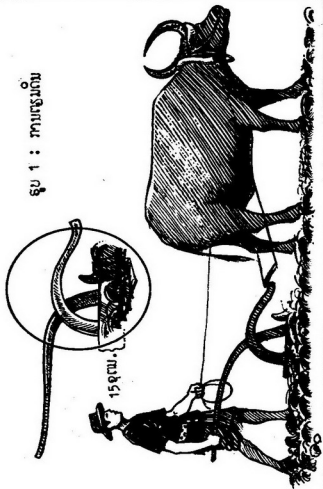
ຖິ່ນດິນມັກດິນຊາຍແກນຕົມທີ່ລະບາຍນ້ຳດີ ໂດຍສະເພາະ
ແລ້ວດິນນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ດິນແຄນນ້ຳດິນແດງແບບດິນບໍລິເວນແມ່ນ
ເໝາະສົມ ຖ້າດິນພັກຫຼາຍເຊັ່ນ ດິນດາກ ດິນໝຽວ, ແມ່ນບໍ່ດີປານ
ໃດ. ຖິ່ນດິນບໍ່ມັກດິນອຸ່ມເກີນໄປ, ມັນສາມາດປຸກໄດ້ໃນດິນ ທີ່
ເປທັສ Ph 6,5 —7,0.

/// . ການປຸກ .

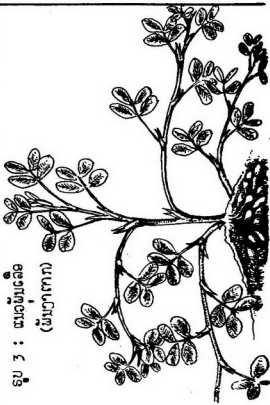
1/. ການຕຽມດິນ : (ຮູບ 1) ດິນທີ່ປຸກຖິ່ນດິນ ຕ້ອງ
ໄຖ່ໃຫ້ເລິກປະມານ 10-15 ຊຕມ. ແລ້ວຕາກດິນໄວ້ປະມານ 1
ອາທິດ ຈາກນັ້ນໃຫ້ຄາດ 1-2 ຄັ້ງຂຶ້ນກັບຄວາມເໝາະສົມ, ເຮັດ
ໃຫ້ດິນຮາບພຽງດີ ປ່າສະຈາກຫຍ້າຫຼື ເສດເຫຼືອອື່ນໆ. ຖ້າລະດູ
ຝົນຕ້ອງຍົກເປັນຄູປຸກເທິງຄູ. ຖ້າລະດູແລ້ງປຸກເລີຍກໍໄດ້, ໃຫ້ດີ
ແທ້ໃສ່ຝຸ່ນຄອກປະສົມນ້ຳເວລາໄຖ່ຄາດໃນອັດຕາຟື້ງ (1) ກິໂລ
ຕໍ່ຟື້ງແມັດມີນົມຍິ່ງດີ.

2/. ແນວພັນ : ພັນແນວທີ່ໃຊ້ປຸກໃນປະຈຸບັນມີ 2 ພັນ

ຮູບ 1 : ການຮຽນຕົນ

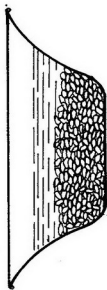

ຮູບ 3 : ຜນວັ້ນເລືອ
(ພັນງາຕາກ)

ຮູບ 2 : ຜນວັ້ນຕົງຊຸ

ຮູບ 4 : ການຜຸດວັ້ນຜົນດ້ວຍຢາ
ເຈຣິນ ພືອນເງິກ
1 ນຸ/1 ກິໂລເຖວົນ

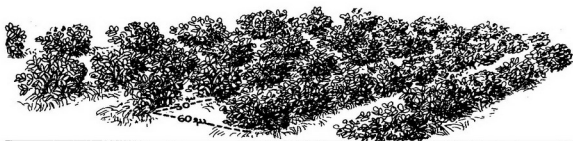
ຮູບ 5 : ຊຸດຜຸດ 2 ນຸ/1 ກລ. ເຖວົນ

ແນວຄື ພັນແນວຕັ້ງຊື່ (ຮູບ 2) ແລະ ພັນແນວເລືອຕາມດິນ (ຮູບ 3). ສຳລັບແນວພັນຢູ່ຫາດດອກແກ້ວແມ່ນພັນດີສົມຄວນເຊັ່ນ ພັນຫວຍສົມ, ພັນວຽງຈັນ, ພັນອຸດົມໄຊ 2, ພັນ 80/ຖດ 5, ພັນດັ່ງກ່າວມີອາຍຸ 120-140 ວັນ ແລະ ໃຫ້ສະມັດຖະພາບ 800-1100 ກິໂລ/ຮຕ.

3/. ການຕຽມເມັດລົງປູກ : (ຮູບ 4) ແນວປູກຕ້ອງ ແກະເລືອກເອົາແຕ່ເມັດຕັ້ງແຕ່ໃຫມ່ຄວາມງອກບໍ່ຫຼຸດ 90%. ກ່ອນ ປູກຄວນປະສົມຢາເຊັ່ນ: ເຊວິນ 85% ຫຼື ອອນເດັກ ໃນອັດຕາ 1 ກຸ້ມຕໍ່ແນວຖິ່ນດິນ 1 ກິໂລ ນອກນັ້ນປົນຢາກັນເຊື້ອເຫັດ ຫຳລາຍອີກເຊັ່ນ ຊີລີແຊນ ຫຼື ກັບຕັນໃນອັດຕາ 2 ກຸ້ມຕໍ່ແນວປູກ 1 ກິໂລ ເພື່ອກັນພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ ເມື່ອງອກຖິ່ນດິນຍັງອ່ອນ.

4/. ວິທີປູກ : ຄວນປູກເປັນແຖວ, ປູກເວລາທີ່ດິນຍັງ ອຸ່ມຢູ່, ແຕ່ບໍ່ແມ່ນເວລາດິນຍັງເປັນຕົ້ມ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ດິນແພ້ ຈາກຮອຍຢຽບ ຂອງເຮົາໃນເວລາໃສ່ເມັດລົງໃນຂຸມ ແຕ່ລະຂຸມ ຄວນໃສ່ປະມານ 2-3 ເມັດ. ຂຸມເລິກປະມານ 2 ຊັ້ມເອົາຕົ້ມ ອັດຢຽບໃຫ້ແພ້ເພື່ອເມັດຖິ່ນດິນຕິດກັບດິນ ແລະ ມີຄວາມອຸ່ມພຽງ ພໍໃນການງອກຂອງເມັດ. ການປູກເປັນແຖວກໍ່ເພື່ອງ່າຍໃນການ ຕ້ອມດິນໃສ່ເຫງົ້າ ແລະ ຮາກພືດໃຫ້ໜາກຂອງຖິ່ນດິນຍັງລົງ ດິນ ໄດ້ງ່າຍດາຍ ແລະ ລົງໄດ້ເລິກ ຈຶ່ງໃຫ້ຜົນຜະລິດຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ງ່າຍໃນການໃຊ້ໄຖດ້ວຍຄວາຍ, ໄຖຄຸນເຫງົ້າຖິ່ນດິນ. ເມື່ອຖິ່ນ ດິນໄດ້ 3 ອາທິດແລ້ວ ຄວນຫຼີກຢ່ອນອອກໃຫ້ເຫຼືອຂຸມລະຕັນກໍພໍ.

ຮູບ 5 : ພັນຕັງຊີ້

ຮູບ 6 : ພັນຕາກ (ເລືອຕາມດິນ)

ຮູບ 7 : ການປູກ 2 ແຖວ ເຄິ່ງກັນ

5/. ໄລຍະປູກ : ການປູກຖີ່ ຫຼື ປູກຫ່າງ ແມ່ນຂຶ້ນກັບ ພື້ນແນວ, ຂຶ້ນກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, ຂຶ້ນກັບພູມອາກາດ....

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຖິ່ນດິນແມ່ນປູກໄດ້ດີໃນໄລຍະ 50 - 90x30-40 ຊຕມ. ຖ້າເປັນພື້ນຕັ້ງຊື່ໃຫ້ປູກໃນໄລຍະ 60x30 ຊຕມ. ໂດຍໃຊ້ເມັດພັນ 40-50 ກິໂລ/ຮຕ. (ຮູບ 5).

- ຖ້າເປັນພື້ນເລືອຕາມດິນໃຫ້ປູກໃນໄລຍະ 80x30 ຊຕມ. ໂດຍໃຊ້ເມັດພັນ 50-60 ກິໂລ/ຮຕ. (ຮູບ 6). ດິແທ້ໃຫ້ປູກເປັນ 2 ແຖວເຄິ່ງກັນ ເຊິ່ງມີໄລຍະຫ່າງ 25 ຊຕມ. ແລ້ວຫ່າງໄປອີກປະມານ 60 ຊຕມ. ຈົ່ງປູກອີກ 2 ແຖວ. (ຮູບ 7).

VI. ການໃສ່ຝຸ່ນ.

ຖິ່ນດິນແມ່ນຕ້ອງການຝຸ່ນຫຼາຍສົມຄວນແຕ່ກໍ່ບໍ່ຈຳເປັນທີ່ຈະໃສ່ຝຸ່ນລົງໃນດິນ ເພາະຖິ່ນດິນສາມາດສັງເກດເອົາຫາດອາຊິດ (N) ຈາກອາກາດມາປຸງແຕ່ງເປັນອາຫານ ແລະ ກໍ່ຍັງເປັນການປະຢັດລາຍຈ່າຍອີກດ້ວຍ ຖ້າຈຸລິນຊີໃນດິນຫາກບໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ ກໍ່ຄວນໃຊ້ຝຸ່ນພັນເມືອງ ແລະ ຝຸ່ນເຄມີເຂົ້າ ແໜ້ນທີ.

- ຝຸ່ນພັນເມືອງ : ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນຄອກ, ຝຸ່ນປີນ ແມ່ນຄວນໃສ່ເວລາຕຽມດິນໃສ່ໃນອັດຕາ 10-20 ໂຕນ/ຮຕ.

ຖ້າມີຝຸ່ນວິທະຍາສາດ ກໍ່ຄວນຈະໃສ່ຝຸ່ນປະເພດ

16-20-00 ໃນອັດຕາ 250 ກິໂລ/ຣຕ. ໃສ່ຮອງຜັນກ່ອນຄາດ
ສຸດທ້າຍສ່ວນການໃສ່ເພີ່ມ ແມ່ນໃສ່ກ່ອນພຶດອອກດອກ 3-5 ວັນ
(ຫຼັງຈາກປູກໄດ້ 4-5 ອາທິດ). ຜູ້ນີ້ໃຊ້ປະເພດ ຢູ່ຮອຍ 46%
ຈຳນວນ 50 ກິໂລ/ເຮັກຕາ.

/// ການໃຫ້ນ້ຳ.

ຖ້າສະພາບດິນແຫ້ງແລ້ງຫຼາຍ ຄວນໃສ່ນ້ຳກ່ອນຕຽມດິນ
ປູກ.

ຄັງທີ 1 ແມ່ນໃສ່ຫຼັງຈາກປູກ 2-3 ອາທິດ ຈຳນວນ 250-350
ແມັດກ່ອນ/ຮຕ.

ຄັງທີ 2 ແມ່ນໃສ່ຫຼັງຈາກໃສ່ຜູ້ເພີ່ມຈຳນວນ 600-800 ແມັດ
ກ່ອນ/ຮຕ. ການໃສ່ນ້ຳຄັງນີ້ແມ່ນຍົກຮອງ ຫຼືຄຸນຕົ້ນ.

ຄັງທີ 3 ແມ່ນຫ່າງຈາກຄັງທີສອງ 2 ອາທິດ ແລະ ຄັງຕ່ຳໄປ
ແມ່ນອີກ 2-3 ອາທິດ ບໍລິມາດນ້ຳທີ່ໃສ່ແມ່ນ 600-
800 ແມັດກ່ອນ/ຮຕ.

/// ການບົວລະບັດຮັກສາ.

1. ການເສຍຫຍ້າພວມດິນ (ຮູບ 8 ແລະ 9) ເສຍ
ຫຍ້າພວມດິນປະມານ 3 ຄັງ ໃນຊົ່ວກາງຂອງພຶດ ທັງນີ້ກໍຍ້ອນ
ວ່າ ຫຼັງຈາກພຶດແຫງເຂັ້ມແລ້ວ ບໍ່ໃຫ້ແຕະຕອງພາດິນ ເພາະຈະ
ເປັນການລົບກວນ ການແຫງເຂັ້ມ. ຄວນເສຍຫຍ້າເວລາພຶດຍັງ

ການເສຍຫາຍພວນດິນ

ຮູບ 8 :

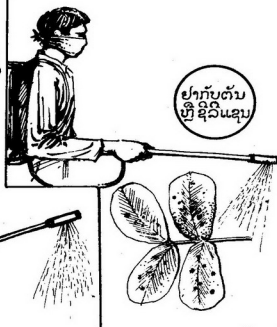

ຮູບ 9 :

ຮູບ 10 : ການສິດຢາກຈັດສັດຕູພືດ
(ຈຳພວກບຸງ)

ຮູບ 11 : ສິດຢາກຈັດ ແລະປ້ອງກັນພະຍາດ
ຈຸດສິນ້ຳຕານ

ນ້ອຍ ຫຼື ຫຼັງຈາກປຸກ 10 ຫາ 15 ວັນແລ້ວຄຸມຕົ້ນໄປ ພ້ອມກັນ
ແລະ ຄັງທີ 3 ແມ່ນເວລາກ່ອນພຶດອອກດອກ 3-5 ວັນ (ຄຸມຕົ້ນ
ຄັງທີ 2) ຫຼື ຫຼັງຈາກປຸກແລ້ວ 30-40 ວັນ ເພາະວ່າພຶດຈະ
ແຫງຂັ້ນຕັ້ງແຕ່ພຶດມີອາຍຸໄດ້ 45 ວັນເປັນຕົ້ນໄປ. ໄລຍະພຶດຕິດ
ໝາກຫຳອິດ ຫາກມີຫຍ້າຫຼາຍກໍ່ຄວນຫຼີກເອົາ ຫ້າມໃຊ້ຈົກຫຼືກົນຈັກ.

2. ການສິດຢາ (ຮູບ 10 ແລະ 11)

ແມງໄມ້ໝັກຫຳລາຍ ແມ່ນປະເພດສູນດິນ, ບັງກິນໃບ
ບັງຮຳໃບ ແລະ ບັງເຈາະລຳຕົ້ນ. ການປາບ ແລະ ປ້ອງກັນ
ສູນດິນຄວນໃຊ້ຢາຟູຣາດານ 3% ຫວ່ານໃນອັດຕາ 15 ກິໂລ/ຮຕ.
ບັງກິນໃບ ຮຳໃບ ແລະ ເຈາະລຳຕົ້ນ, ຄວນສິດຢາອາໂຊດຣິນມາ
ລາໄຫອນ ຫຼື ເດເດເວເປ ໃນອັດຕາ 2-3 ບ່ວງຕັກແກງ/20
ລິດສິດໃນ 7-10 ວັນຕໍ່ຄັງຈົນກວ່າບັງຈະບໍ່ມີ.

///. ການເກັບກ່ຽວ.

- ເລີ່ມຕົ້ນເກັບກ່ຽວເມື່ອຝັກແກ່ 60-70% ເພື່ອຢາກຮູ້
ວ່າຝັກແກ່ນັ້ນ, ຄວນຫຼີກຫຼີຂຸດຂຸດນາ ແລ້ວສັງເກດເບິ່ງຝັກ ວ່າ
ເມັດເຕັມດີ, ແກະຝັກອອກຈະເຫັນເປືອກດ້ານໃນເປັນສີນ້ຳຕານ
ແກສະແດງວ່າພໍເກັບໄດ້. ກ່ອນເກັບກ່ຽວ ເພື່ອເປັນການງ່າຍຫຼື
ສະດວກໃນການຫຼີກຫຼີ ຂຸດຄວນເອົານ້ຳເຂົ້າໃສ່ກ່ອນໃຫ້ອຸ່ມພໍ ສົມ
ຄວນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ດິນຟັງ.

ຫຼັງຈາກຫຼີກຫຼີຂຸດເອົາແລ້ວ, ໃຫ້ຕາກແດດໄວ້ປະມານ 4-

6 ຊົ່ວໂມງ ແລ້ວນຳຂຶ້ນມາປິດໝາກອອກຈາກຕົ້ນ ແລະ ຕາກໄວ້
ປະມານ 3-5 ແດດ ເມື່ອແຫ້ງແລ້ວກໍ່ນຳມາເກັບພ້ຽມຖ້າຈະໃຊ້
ເປັນເມັດຜັນ ບໍ່ຄວນເກັບກາຍ 1 ປີ ແລະຄວາມຊຸ່ມຂອງ ເມັດ
ຕ້ອງມີ 8-9%.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ກົມເຜີຍແຜ່ວິທະຍາສາດເຕັກນິກກະສິກໍາ
ບາງຂໍ້ແນະນຳກ່ຽວກັບການປູກພືດຊະນິດຕ່າງໆ

(1981)

- ແນະນຳວິທີປູກຖົ່ວດິນ ໂດຍ: ຄຳຊະນະແຕ້ມ

(1985)

ການປູກ ຖົ່ວເຫຼືອງ

ຮຽບຮຽງໂດຍ : ນາງ ຂັນແກ້ວ ອຸປະລາວັນ
: ເພື່ອງສີ ຈັນທະລາວັນ

ການປູກ ຖົ່ວເຫຼືອງ

I. ລັກສະນະທົ່ວໄປ.

ຖົ່ວເຫຼືອງເປັນພືດລ້ມລູກໜັກເກີດຂຶ້ນໄດ້ ໃນແຖບອົບອຸ່ນ ແລະ ເກີດຂຶ້ນໄດ້ ໃນດິນທຸກຊະນິດ, ຖົ່ວເຫຼືອງເປັນພືດໜີ້ປະ ໂຫຍດຫຼາຍ ໃຫ້ເປັນອາຫານຄົນ ແລະ ສັດ, ຖົ່ວເຫຼືອງເປັນພືດ ທີ່ປູກງ່າຍໃຫຍ່ໄວ ມີອາຍຸສັ້ນ ເພາະທີ່ຈະໃຊ້ເປັນພືດແຊນ ຫຼືປູກ ເປັນພືດທຸກວຽນກັບພືດອື່ນໆ. ປະເທດລາວເຮົາ ສ່ວນຫຼາຍ ຢູ່ ຕາມແຖບຫຼັງພຽງ ວຽງຈັນມັກປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ຫຼັງຈາກເກັບ ກຽວ ເຂົ້າແລ້ວ ທັງນີ້ກໍເປັນທາງໜຶ່ງທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ຊາວນາມີລາຍໄດ້ ເພີ່ມ ຂຶ້ນ ຄຸນຄ່າຂອງໂປຼຕິນໃນຖົ່ວເຫຼືອງແມ່ນໃກ້ຄຽງກັບຄຸນຄ່າໂປຼຕິນ ຢູ່ໃນສັດ.

- ແກ່ນຖົ່ວເຫຼືອງໃຊ້ເປັນອາຫານໄດ້ດີ ມີໂປຼຕິນສູງຄື 2-45% ແລະ ຫາດໄຂມັນມີ 17-24% ແລະ ວິຕະມິນກໍ ສູງສົມ ຄວນເຊັ່ນ ວິຕະມິນ C, B ແລະ E ທັງສາມາດບົບເອົານ້ຳ ມັນ ມາໃຊ້ຄົວກິນ ແລະ ເປັນນ້ຳມັນສະຫລັດໄດ້ : ນອກຈາກນີ້ສ່ວນທີ່ ເຫຼືອຍັງໃຊ້ເປັນອາຫານສັດ ແລະ ອາຫານຄົນໄດ້. ຖົ່ວເຫຼືອງ ໄດ້ຈັດເຂົ້າຢູ່ໃນຈຳພວກຕະກູນຖົ່ວ.

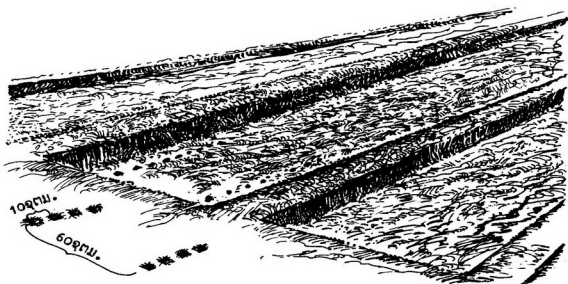
- ລະດູປູກ : ຖົ່ວເຫຼືອງອາດປູກໄດ້ໃນຕົ້ນລະດູຝົນແລະ

ປາຍລະດູຝົນ ຖ້າປູກລະດູຝົນ ຄວນປູກແຕ່ກາງເດືອນ 7 ສາກົນ (ເດືອນກໍລະກົດ) ແລະ ອາດສາມາດເກັບກູ້ໄດ້ ໃນເດືອນ 10 -11 ສາກົນ ຖ້າຫາກວ່າເຮົາມີຄວາມກ້າວລະປະທານຮັບປະກັນ ໃຫ້ເຮົາ. ລະດູທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດນັ້ນຄວນແນວປາຍລະດູຝົນເດືອນ ພະຈິກ, ເດືອນທັນວາ ແລະ ເກັບກູ້ໄດ້ໃນເດືອນ 2 ຫຼື ເດືອນ 3 ສາກົນ.

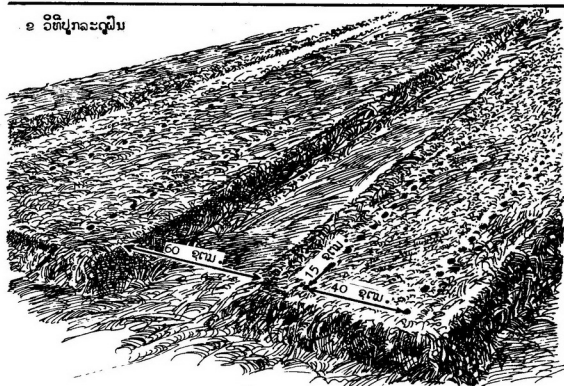
- ຂະນິດແນວ : ຖ້ວງເຫຼືອງເປັນພືດທີ່ມີຄວາມໝາຍ ສຳ ຄັນ ສຳລັບພື້ນສົນ ແລະ ມີຍາວມີຄວາມຮູ້ສຶກແຮງຕໍ່ໄລຍະ ຄວາມ ຍາວຂອງມັນ. ສະນັ້ນ ເພື່ອເຮັດການຜະລິດໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ ຄວນ ຄັດເລືອກແນວພັນທີ່ເໝາະສົມກັບລະດູການ. ປະຈຸບັນນີ້ເຮົາມີແນວ ຖ້ວງເຫຼືອງແນວພັນດີທີ່ປູກໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດສູງພໍສົມຄວນ ເຊິ່ງປູກ ໄດ້ທັງລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນ ຄືພັນຫາດດອກແກ້ວເບີ 002 ແລະ 003 ເຊິ່ງມີອາຍຸແຕ່ 100-110 ວັນ.

- ການຕຽມດິນປູກ : ການຕຽມດິນປູກຖ້ວງເຫຼືອງນັບວ່າ ເປັນສິ່ງສຳຄັນຢ່າງໜຶ່ງ ເພາະຖ້ວງເຫຼືອງຈະໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງເມື່ອ ມີການຕຽມດິນດີ, ຖ້ວງເຫຼືອງມັກດິນຕົ້ມແກບຊາຍຫຼາຍກວ່າ ດິນ ໝຽວ ເປັນດິນເນື້ອເບົາ ແລະດິນບໍ່ເປັນດິນນ້ຳຂັງ ຕ້ອງເປັນດິນ ລະບາຍນ້ຳ ແລະ ອາກາດໄດ້ດີ ມັນມີຄວາມຕ້ອງການດິນ ທີ່ພິ ເປັກສ໌ Ph 6-6,5. ການກຽມດິນຕ້ອງໃຫ້ລະອຽດ ຈະຊ່ວຍ ປາບວັດສະພືດບໍ່ໃຫ້ລົບກວນຍາດແຍງອາຫານຈາກຖ້ວງເຫຼືອງ , ຊ່ວຍມ້າງໂຄງປະກອບສ້າງຂອງດິນໃຫ້ເໝາະແກ່ການເກີດພືດແລະ

ຮູບ 12 : ກ ວິທີປູກລະດູແລ້ງ

ຂ ວິທີປູກລະດູຝົນ

ຂະຫຍາຍຕົວຂອງລະບົບຮາກເຫງົ້າຂອງຖົ່ວເຫຼືອງໃນໄລຍະຊົ່ວ
ເລີ່ມຕົ້ນທຳອິດ.

- ວິທີປູກ (ຮູບ 12) ການປູກຄວນປູກເປັນແຖວ ໂດຍ
ໃຊ້ລະຍະຫ່າງກັນ ລະຫວ່າງແຖວ 60 ຊຕມ. ລະຍະຫ່າງລະຫວ່າງ
ຕົ້ນ 10 ຊຕມ. ການປູກເປັນແຖວນີ້ສະດວກສະບາຍໃນການໃຫ້
ຜຸ້ນຜົມ, ປ້ອງກັນພະຍາດ ແລະ ການບົວລະບັດຮັກສາອື່ນໆ .
ແຕ່ຖ້າຫາກເຮົາມີແຮງງານພຽງພໍ ເຮົາອາດຈະປູກເປັນໝານ ກໍ
ໄດ້ ແຕ່ລະໝານຫ່າງກັນ 60 ຊຕມ. ໝານໜຶ່ງປູກສອງແຖວ ແລະ
ແຕ່ລະແຖວຫ່າງກັນ 40 ຊຕມ. ເຊິ່ງປູກຂຸນໜຶ່ງໃສ່ 2 ເມັດ ແຕ່
ລະຂຸນຫ່າງກັນ 15 ຊຕມ. ເຕັກນິກດັ່ງກ່າວໄດ້ປູກຄົ້ນຄວາ ທິດ
ລອງແລ້ວ ທີ່ສະຖານີຄົ້ນຄວາ ແລະ ທິດລອງກະສິກຳ ຫາດດອກ
ແກ້ວ ເຫັນວ່າໄດ້ຮັບຜົນດີພໍສົມຄວນ ຄວາມເລິກ 3-5 ຊຕມ. ສຳ
ລັບລະດູຝົນແລະ 4-6 ຊຕມ. ສຳລັບລະດູແລ້ງ. ເມື່ອເຫັນຖົ່ວ
ອອກໝູ່ຂຸນແລ້ວປະມານ 7-10 ວັນ ກໍຄວນຈະສ້າງຕູ້ອີກ ຖ້າ
ເຮົາຈະສ້າງຊ້າໄປກ່ວານີ້, ຖົ່ວອາດສຸກບໍ່ພ້ອມກັນ, ຫຼັງຈາກສ້າງ
ແລ້ວປະມານ 15-20 ມື້ ໃຫ້ຖອນແຍກແລ້ວຈົ່ງໄວ້ຂຸນລະ 2 ຕົ້ນ,
ເລືອກເອົາຕົ້ນທີ່ບໍ່ສົມບູນຖິ້ມ ຈົ່ງຕົ້ນແຂງແຮງໄວ້, ແລ້ວເຮົາກໍໄດ້
ຈຳນວນຕົ້ນປະມານ 250.000 ຫາ 300.000 ຕົ້ນຕໍ່ໜຶ່ງເຮັກ
ຕາ ຖ້າເຮົາປູກ 60x10 ຊຕມ. ເຊິ່ງຖ້າປູກດ້ວຍມືອັດຕາ ເມັດ
ພັນຄວນໃຊ້ອອດ 20-25 ກິໂລ/ 1 ຮຕ. ຫຼືປູກດ້ວຍເຄື່ອງ ຈັກ
30-40 ກິໂລ

- ການໃຊ້ຝຸ່ນ : ຖິ່ນເຫຼືອງກໍ່ເປັນພືດໜຶ່ງທີ່ຕ້ອງການຝຸ່ນ ຄືກັບພືດອື່ນໆ ແຕ່ວ່າຖິ່ນເຫຼືອງນີ້ສາມາດຄຸດເອົາຫາດອາຊິດ ໃນ ອາກາດໄດ້. ການໃສ່ຝຸ່ນນີ້ເຮົາຄວນໃສ່ກ່ອນຄາດດິນ ເພາະວ່າ ຈະໃຫ້ຝຸ່ນທີ່ເຮົາຫວ່ານໂຮຍໄປນັ້ນໄດ້ຖືກຖິ້ມລົງໄປໃນດິນ ກ່ອນ ເຮົາຈະປູກ ການໃສ່ຝຸ່ນຄວນໃສ່ເປັນຝຸ່ນຮອງພື້ນດ້ວຍຝຸ່ນ 16-20 -00 ໃນອັດຕາ 90 ກິໂລ/ຮຕ. ປະສົມກັບຝຸ່ນ ຊຸບເບີຟິດສະເຟດ (46%) ໃນອັດຕາ 90 ກິໂລ/ຮຕ. ແລະ ໃສ່ຝຸ່ນເພີ່ມດ້ວຍ ຢູ ເຣຍ (46%) ໃນອັດຕາ 30 ກິໂລ/ຮຕ. ໃນຊ່ວງເວລາທີ່ ຖິ່ນ ກຳລັງມີ 3-5 ໃບ. ສຳລັບຝຸ່ນຄອກ; ຝຸ່ນຂຽວ, ຝຸ່ນບົ້ມ, ຝຸ່ນ ພັກປະມານ 20-30 ໂຕນຕໍ່ເຮັກຕາ ວ່າສະເພາະແລ້ວ ບ້ານ ເຮົາຄວນຈະໃຊ້ຝຸ່ນຄອກຫຼາຍກວ່າຝຸ່ນເຄມີ.

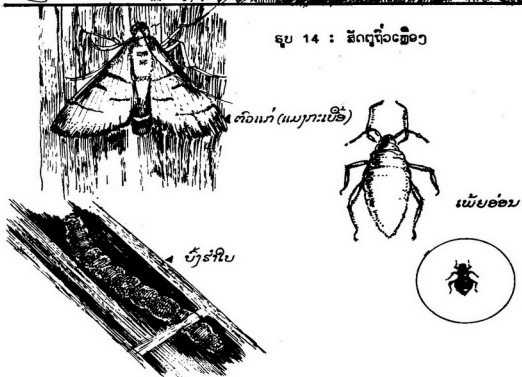
- ການບົວລະບັດຮັກສາ : ເມື່ອຖິ່ນເຫຼືອງຂຶ້ນດີແລ້ວປະ ມານ 15 - 20 ວັນ, ຫຼັງຈາກສ້າງ ແລະຖອນແຍກອອກແລ້ວ ຄວນຈະພວມດິນເທິງຖິ່ນອີກ ເພື່ອໃຫ້ດິນຜຸ່ຍຜົງ ບໍ່ເປັນເບົາຮັດ ຕົ້ນຖິ່ນເຫຼືອງ ແລະ ອາກາດກໍ່ຈະຖ່າຍເທົ່າໄດ້ດີ (ຮູບ 13) ພ້ອມ ກັນນີ້ ຍັງເປັນການປາບວັດສະພືດອີກດ້ວຍ; ນອກຈາກນັ້ນຍັງຕ້ອງ ກວດເບິ່ງເລື້ອຍໆ ເພື່ອກວດກາເບິ່ງສັດຕູພືດໄດ້ທ່ວງທັນກັບ ເວ ລາເມື່ອມີສັດຕູພືດມາລົບກວນ, ນອກນີ້ຫຼັງຈາກໃຫ້ນ້ຳຫຼື ຝົນຕົກ ແຫຼ່ງດີແລ້ວ ຄວນຈະພວມດິນທຸກເທື່ອ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ດິນແຫຼ້ນ.

- ສັດຕູຂອງຖິ່ນເຫຼືອງ : (ຮູບ 14) ສັດຕູຂອງຖິ່ນ ເຫຼືອງມີຫຼາຍ ສັດຕູທີ່ສຳຄັນໄດ້ແກ່ເພຍອອນ ບັງອຳໃບແລະບັງ

ຮູບ 13 : ການພວນດິນຖົ່ວເຫຼືອງ

ຮູບ 14 : ສັດຕູຖົ່ວເຫຼືອງ

ເຈາະລຳຕົ້ນ; ເຮົາຄວນກຳຈັດ ແລະ ປ້ອງກັນໂດຍການນຳໃຊ້
ຢາອາໂຊມິນ, ແຕ່ໃຊ້ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມວິທີການ ແລະ ລະວັງໃນ
ການໃຊ້ຢາ. ອັດຕາໃນການໃຊ້ຢາໃຫ້ໃສ່ໜັງບວງຕໍ່ນ້ຳ 10 ລິດ
ຫຼື 20-30 ຊີຊິຕັບັງສິດມື້ບັງໜຶ່ງ ສິດປະມານ 15-20 ວັນຕໍ່ເທື່ອ
ໜຶ່ງຫຼືເພີ່ມອັດຕາຢາຂຶ້ນຮອດ 50 ຊີຊິຕັບັງສິດມື້ບັງໜຶ່ງກໍ່ເປັນໄດ້.

- ການເກັບກຽວ : ເມື່ອອາຍຸຂອງຖົ່ວເຫຼືອງຮອດ 100-
110 ວັນແລ້ວຄວນຈະເລີ່ມເກັບໄດ້ເວລາຈະເກັບນັ້ນໃຫ້ສັງເກດ
ເບິ່ງໃບແລະຝັກ ຖ້າໃບຫຼົ່ມຫຼາຍແລ້ວ ແລະ ມີລັກສະນະ ຄອນ
ສຽງດັງໃນຝັກ ເຮົາກໍ່ຈະຮູ້ຈັກໂລດວ່າ ຖົ່ວເຫຼືອງນັ້ນແກ່ເຕັມທີ
ແລ້ວ ການເກັບກຽວໃນລະດູຝົນ ແລະ ໃນລະດູໜາວນັ້ນ ແຕກ
ຕ່າງກັນ ເພາະໃນລະດູຝົນ ການເກັບກຽວສະດວກກວ່າ ຍ້ອນ
ຝັກບໍ່ແຕກ ແຕ່ນັ້ນຈະປະສົບບັນຫາເລື່ອງການເນົ້າ. ຖ້າປູກໃນລະ
ດູຝົນຈະເກັບກຽວໄດ້ໃນລະຫວ່າງເດືອນ 10 ຫາ 11 ສາກົນຖ້າ
ປູກຫາຍລະດູຝົນຈະເກັບກຽວໄດ້ໃນລະຫວ່າງເດືອນມັງກອນຫຼືວ່າ
ເດືອນກຸມພາ ແຕ່ຕ້ອງລະວັງຢ່າປະໄວໃຫ້ແກ່ກິນໄປ ເພາະມັນ
ຈະແຕກຖົ່ວເມື່ອຖືກແຕດຮ້ອນ. ການເກັບຄວນເກັບໃນຕອນເຊົ້າ.

- ການຟາດ : ຖົ່ວເຫຼືອງນີ້ເມື່ອເກັບມາແລ້ວ ເຮົາຈະ
ເອົາຕາກໃສ່ລານໄວ້ກ່ວາຍ, ເພາະວ່າຖົ່ວເຫຼືອງ ເມື່ອຖືກແຕດ
ຮ້ອນມັກຈະແຕກງ່າຍ ແລະ ກໍ່ຈະສະດວກສະບາຍໃນເວລາຟາດ
ນັ້ນຈະຟາດໃສ່ລານເລີຍກໍ່ໄດ້ ຫຼື ຈະໃສ່ກະເປົາປ່ານແລ້ວ ຟາດ
ກໍ່ໄດ້, ຖ້າບໍ່ເຮັດແບບນັ້ນຈະສູນເສຍເນັດ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ.

- ການເກັບມູນຜນວ : ເມື່ອເຮົາຟາດແລ້ວ, ຄວນ
ເລືອກເອົາເມັດທີ່ດີໄວ້ເຮັດຜນວຕໍ່ໄປ ຫຼັງຈາກເລືອກເອົາເມັດດີ
ແລ້ວກໍ່ຄວນເອົາມາປະສົມຢາ ເຊວິນ 85% ຫຼືຢາ ຈີລິແຊນ
0,25% ເມັດຖົ່ວເຫຼືອງ 1 ກິໂລຕໍ່ຢາ 3 ກຸ່ມ ຫຼັງຈາກປະສົມ
ຢາແລ້ວ ເຮົາຈຶ່ງເກັບໄວ້ບ່ອນທີ່ມີອາກາດລຸ່ລ່ງໄດ້ດີ. ການເກັບ
ມູນຈະຕ້ອງເກັບໃນເວລາຖົ່ວເຫຼືອງມີຄວາມຊຸ່ມຂອງເມັດ ປະ
ມານ 8-9%. ຖ້າເຮົາເກັບມູນໄວ້ໃນຫ້ອງເຢັນອາດຈະຮັກສາ
ໄວ້ໄດ້ຮອດ 1-2 ປີຫຼື ຖ້າເກັບໄວ້ກາງແຈ້ງ ຖົ່ວເຫຼືອງຈະຮັກ
ສາໄວ້ພຽງແຕ່ 3-5 ເດືອນເທົ່ານັ້ນ.

- ປະໂຫຍດຂອງຖົ່ວເຫຼືອງ : ຖົ່ວເຫຼືອງມີປະໂຫຍດຫຼາຍ
ຢ່າງເຊັ່ນ : ເຮັດໃຫ້ອາຫານຕ່າງໆ ໄດ້ຫຼາຍຊະນິດ, ບິບເອົານ້ຳ
ມັນ, ເຮັດນ້ຳເຕົ້າຮູ້ວ ເຮັດນ້ຳເຕົ້າຮູ້ ຫຼືນ້ຳສະອົວ.

ສ່ວນກາບຖົ່ວເຫຼືອງໃຫ້ເຮັດອາຫານສັດ, ອາຫານຄົນ .
ຕົ້ນຖົ່ວເຫຼືອງໃຊ້ບຳລຸງດິນໄດ້ ໃຊ້ເຮັດອາຫານໝັກສຳລັບລູກສັດ
ໄດ້ຄືກັບຕົ້ນສາລີ ຫຼື ຕົ້ນເຂົ້າ.

- ຜົນຜະລິດ : ຜົນຜະລິດຂອງຖົ່ວເຫຼືອງ ຄວນຈະໄດ້ບໍ່
ຕ່ຳກວ່າ 800-1000 ກິໂລຕໍ່ເຮັກຕາ. ແຕ່ຄວາມຈິງແລ້ວຖ້າປູກ
ໃນດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດີ ມີອາຫານພືດພໍຄວນ ແລະ ປູກຖືກ
ຕ້ອງຕາມຫຼັກການກໍ່ຈະໄດ້ 1.500 - 2000 ກິໂລ/ເຮັກຕາ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

ກົມເຜີຍແຜ່ວິທະຍາສາດເຕັກນິກກະສິກໍາ
ບາງຂໍ້ແນະນຳກ່ຽວກັບການປູກພືດຊະນິດຕ່າງໆ

(1981)

ສາດສະດາຈານ ເດກອບ ແລະ ຣາດກາ ດີໂນວາ
ການປູກພືດເຂດຮ້ອນແລະເຂດອົບອຸ່ນ

(1981)

ການປູກ ຖົ່ວຂຽວ

ຮຽບຮຽງໂດຍ : ນາງ ຂັນແກ້ວ ອຸປະລາວັນ
: ເພື່ອງສີ ຈັນທະລາວັນ

ວິທີປູກຖົ່ວຂຽວ

໑. ລັກສະນະທົ່ວໄປ

- ຖົ່ວຂຽວເປັນພືດລ້ຽມລູກ ຈັດເຂົ້າໃນຈຳນວນພືດຕະກູນ
ຖົ່ວ ຄຸນປະໂຫຍດຂອງຖົ່ວຂຽວສາມາດໃຊ້ເປັນອາຫານສຳລັບຄົນ
ແລະ ສັດ ເຊິ່ງມີຄຸນຄ່າທາງທາດອາຫານສູງສົມຄວນ ນອກຈາກ
ປະກອບດ້ວຍທາດໂປຕາສ 10-15% ເມັດ ຖົ່ວຂຽວຈະໃຊ້ ເປັນ
ອາຫານຄົນ ແລະ ສັດດັ່ງກ່າວແລ້ວນັ້ນ, ຕົ້ນຂອງຖົ່ວຂຽວກໍ່ສາ
ມາດໃຊ້ເຮັດຝຸ່ນພັກ ແລະ ຝຸ່ນພືດສິດ ເພື່ອບຳລຸງດິນໄດ້ອີກດ້ວຍ.
ຖົ່ວຂຽວສາມາດປູກເປັນພືດພູມວຽນຫຼືປູກເປັນພືດແຊນກັບພືດອື່ນໆ
ຄຽງຄູ່ກັນໄປເຊັ່ນ : ສາລີ, ເຂົ້າຝ້າງ, ຝ້າຍ ແລະ ອື່ນໆ .
ຖົ່ວຂຽວມີແຮ່ທາດໂປຕາສ ແລະ ວິຕາມິນສູງພໍສົມຄວນ ເພາະສົມ
ທັກະໃຊ້ເປັນອາຫານໃນເວລາທີ່ຂາດແຄນອາຫານຈຳພວກຊຸມ .
ການປູກຖົ່ວຂຽວແຕ່ກ່ອນນັ້ນ ເຄີຍເຮັດກັນມາເກືອບຫົວຫຼາ ແຫ່ງ
ໃນເມືອງລາວ ແຕ່ການປູກຖົ່ວຂຽວຂອງຊາວໂຮມສະໄໝກ່ອນບໍ່
ມີການພວມດິນເພື່ອນພືດອື່ນໆ ພຽງແຕ່ວ່າ ເມື່ອລະດູຮ້ອນ ຜ່ານ
ໄປແລ້ວ ໄຟໄໝ້ປ່າ ຫຍ້າຄາ ແລະ ປ່າໄມ້ອື່ນໆທີ່ເປົ່າຫວ່າງ, ພໍ
ເຖິງລະດູຝົນກໍ່ຫວ່ານເມັດຖົ່ວຂຽວຖິ້ມໄວ້ພໍຝົກຖົ່ວຂຽວເປັນເມັດກໍ່
ເກັບທຽວເອົາໂລດ, ບາງຫ້ອງຖິ້ມມັນກໍ່ຖ້ວມຕະຫຼອດລະດູຝົນ ພໍ
ນ້ຳແຫ້ງ ດິນຍັງປຽກຊຸມຢູ່ຫວ່ານຖົ່ວຂຽວລົງໄປຈະອອກໝໍ້ ແລະ

ໃຫ້ຜົນເກັບກ່ຽວເລັກນ້ອຍ. ແຕ່ວິທີປຸກຖົ່ວຂຽວ ດັ່ງກ່າວປະຈຸບັນ
ແມ່ນລາສະໄໝ.

II. ລັກສະນະດິນຟ້າອາກາດສິ່ງແວດລ້ອມແລະແນວ.

ກ. ລະດູປຸກທີ່ເໝາະສົມ : ເຮົາຄວນປຸກໃນໄລຍະທ້າຍ
ລະດູຝົນເດືອນ 10 ເປັນຕົ້ນໄປ ຈົນເຖິງຕົ້ນລະດູໜາວ ເດືອນ
໑໒ ແຕ່ໄດ້ດີທີ່ສຸດແມ່ນປຸກໃນເດືອນ 10-11 ສາກົນເທົ່ານັ້ນ
ເວົ້າສະເພາະຢູ່ໃນເຂດທົ່ງພຽງ ແລະ ຫ່ອງຖິ່ນທີ່ບໍ່ມີນ້ຳຊືນລະ
ປະທານ. ສຳລັບພູດອຍ ຫຼື ບາງຫ່ອງຖິ່ນທີ່ມີສະພາບ ແວດລ້ອມ
ແລະ ເງື່ອນໄຂສະດວກເໝາະສົມອາດສາມາດປຸກໄດ້ຕະຫຼອດປີ.

ຂ. ລັກສະນະດິນທີ່ເໝາະສົມ : ຖົ່ວຂຽວມັກເກີດງອກ
ງາມດີໃນດິນປະເພດດິນຜົງ, ຊາຍແກນຕົມ ດິນທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມດີ
ແລະ ກໍ່ສາມາດລະບາຍນ້ຳໄດ້ດີ, ນ້ຳບໍ່ອັງ, ແຕ່ຖົ່ວຂຽວກໍ່ສາ
ມາດປຸກໄດ້ໃນດິນປະເພດດິນໝຽວ ແລະ ດິນປະເພດອື່ນໆ ພຽງ
ແຕ່ວ່າເຮົາເຮົາໃຈໃສ່ ບົວລະບັດຮັກສາໄດ້ ເປັນຢ່າງດີລວມ
ຄວາມວ່າ ຖົ່ວຂຽວສາມາດປຸກໄດ້ໃນດິນເກືອບທຸກຊະນິດ.

ຄ. ລັກສະນະແນວທີ່ນິຍົມປຸກ : ຢູ່ເມືອງລາວເຮົາປະຈຸ
ບັນນີ້ ຊາວໂຮມາຫົວໄປ ປຸກຖົ່ວຂຽວມີ 3 ຊະນິດຄື :

- 1/. ຖົ່ວຂຽວແນວພນເມືອງຊະນິດເມັດນ້ອຍສີຂຽວ.
- 2/. ຖົ່ວຂຽວຊະນິດອາວໄຫຍ ເມັດສີເຫຼືອງປົນຂຽວ.
- 3/. ຖົ່ວຂຽວຊະນິດເມັດດຳ.

ຫຼັງສາມຊະນິດດັ່ງກ່າວນີ້ສາມາດປູກໄດ້ດີ ແລະ ມີຜົນຜະລິດພິສິນຄວນປະມານ 800-100 ກິໂລແຕ່ຟຣັກຕາ, ອາຍຸປະມານ 800-100 ມື້ ນັບແຕ່ມີປູກຮອດມັກຍຸກຮຸ່ວ. ແຕ່ປະຈຸບັນທາງສະຖານີຄົນຄວ້າ ແລະ ຫົດລອງກະສິກຳຫາດດອກແກ້ວ ກຳລັງໄດ້ຮັບແນວພັນທີ່ມີລັກສະນະດີເຊັ່ນ ຖຂ 4; ຖຂ 9; ຖຂ 12 ມີອາຍຸ 90-100 ວັນຜົນຜະລິດ 800-1200 ກິໂລ/ຮຕ.

ງ. ການຕຽມດິນ, ວິທີປູກແລະອັດຕາເມັດແນວທີ່ໃຊ້ປູກ:

ການຕຽມດິນດ້ວຍຄວາຍ, ຖ້າຫາກເປັນລະດູຝົນ ເຮົາຄວນໄຖເລີກປະມານ 15 ຊຸດມ. ໄຖແລະຕາກແດດປະໄວ້ 1-2 ອາທິດ ເພື່ອໃຫ້ຫຍ້າຕາຍ ແລະໃຫ້ດິນອາວແຫງແດດລ່ວງສາດໃນເວລາສາດນັ້ນເຮົາຄວນພະຍາຍາມເກັບຫຍ້າອອກຖິ້ມພ້ອມຖ້າເປັນໄປໄດ້ ຫຼັງຈາກເຮົາເກັບຫຍ້າອອກ ແລະ ສາດລະ ອຽດແລ້ວເຮົາຄວນປະໄວ້ອີກປະມານ 3-7 ມື້ຈົ່ງໄຖຄືນໃໝ່ແລະສາດລະອຽດອີກເທື່ອໜຶ່ງກໍລົງມີປູກໄດ້, ການກຽມດິນດ້ວຍລົດໄຖ ຖ້າເປັນລະດູຝົນເຮົາຄວນໄຖເລີກປະມານ 15-20 ຊຸດມ. ປະໄວ້ 1-2 ອາທິດແລ້ວຈົ່ງສາດຫຼືປັ່ນ, ກໍລົງມີສາດໄດ້ໂລດ.

ຖ້າເປັນລະດູແລ້ງ ເຮົາຄວນໄຖດິນຕອນເຊົ້າ ສາດຕອນແລ້ງໃນມື້ດຽວກັນ ຫຼືວ່າໄຖມື້ນອນສາດກໍໄດ້ ຖ້າເຮົາປັ່ນດິນທີ່ໄຖແລ້ວໄວ້ດິນໂພດຈົ່ງມາສາດນັ້ນ ມັນຈະເຮັດໃຫ້ດິນເຮົາແຫງຫຼາຍ ຄວາມຊຸ່ມຢູ່ໃນດິນຈະບໍ່ພຽງພໍ ວິທີກຽມດິນດ້ວຍລົດຫຼືຄວາຍກໍຕາມເຮົາຄວນເອົາໃຈໃສ່ດັ່ງນີ້ : ກ່ອນຈະໄຖເຮົາຄວນສັງເກດ

ເບິ່ງຜົນດິນຂອງເຮົາ ຖ້າດິນສູງຫາງກາງຄວນໄຖຫາງຂອງເຮົາ
ຖ້າວາດິນເຮົາສູງຫາງຂອງ ເຮົາໄຖຫາງກາງອອກ.

— ການໃສ່ຝຸ່ນ

ສຳລັບຖິ່ນຂຽວ ຖ້າບໍ່ຈຳເປັນອີງໃສ່ຝຸ່ນອາຊິດກໍໄດ້. ແຕ່
ຕ້ອງຮູ້ວາດິນບ່ອນນັ້ນເປັນດິນທີ່ມີ ເປັຕ໌ສ Ph 6-7 ແລະມີເຊື້ອ
ບັກເຕີຣີຈະນິດ Rhizobium ເພື່ອສ້າງເປັນຢູ່ຮາກຂອງຖິ່ນຖ້າ
ວາຈຳເປັນກໍຄວນໃສ່ຝຸ່ນພັນບານໃນອັດຕາ 1-2 ກິໂລຕໍ່ແມັດມືນ
ຫົນ ຖ້າວາເປັນຝຸ່ນເຄມີຈຳພວກ 16-20-0, 12-12-17- 2
ແລະ ອື່ນໆ. ເຮົາຄວນໃສ່ປະມານ 15 ຫາ 20 ກຸ້ມ ຕໍ່ແມັດ
ມືນຫົນ ວິທີໃສ່ຝຸ່ນດັ່ງກ່າວນີ້ ເຮົາຄວນຫວ່ານໄຫ້ສະໝໍ່າສະເໝີໃນ
ເວລາໄຖ ຫຼັງຈາກນັ້ນຈຶ່ງຄາດຖິມອີກເທື່ອໜຶ່ງ ໃນເວລາຖິ່ນຂຽວ
ເລີ້ມອອກດອກ ຄວນໃສ່ຝຸ່ນ ຢູ່ເຮຍ 46% ຈຳນວນ 50 ກິໂລຕໍ່
ຮຕ.

— ວິທີປູກ

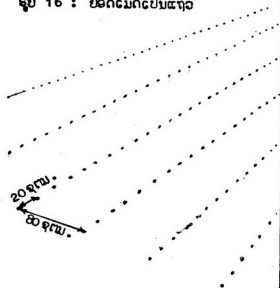
ການປູກຖິ່ນຂຽວມີ 2 ວິທີຄື :

1/. ແບບຫວ່ານເມັດ (ຮູບ 15) ຫຼັງຈາກພວນດິນຮຽບ
ຮ້ອຍແລ້ວ ກໍຫຳການຫວ່ານເມັດໂລດ ແຕ່ວາເຮົາຄວນຫວ່ານ
ເມັດ ໄຫ້ສະໝໍ່າສະເໝີ ແບບຫວ່ານກໍ ຫຼັງຈາກຫວ່ານເມັດແລ້ວ
ຈຶ່ງຄອຍຄາດຖິມເມັດອີກເທື່ອໜຶ່ງກໍພໍແລ້ວ (ແຕ່ວາວິທີປູກຖິ່ນຂຽວ

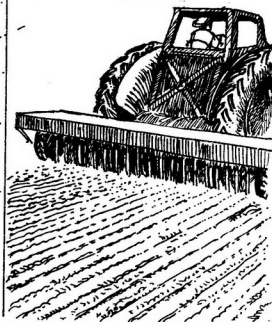
ຮູບ 15 : ປູກແບບຫວ່ານເມັດ

ຮູບ 16 : ຢອດເມັດເປັນແຖວ

ຮູບ 17 : ເຄື່ອງຈັກຢອດເມັດ

ດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນລາສະໄໝ ເພາະວ່າມັນຫຍຸ້ງຍາກແກ້ການບົວລະ
ບັດຮັກສາ ເປັນຕົ້ນການພວນດິນເສຍຫາຍສິດຢາດລະອື່ນໆ...)

2/. ປຸກແບບເປັນຖິ່ນເປັນແຖວ : (ຮູບ 16)

ກ- ປຸກແບບປອດເນັດເປັນແຖວລະຫວ່າງ ແຖວຫ່າງກັນ
ປະມານ 80 ຊຕມ. ລະຫວ່າງຕົ້ນ 20 ຊຕມ. ປອດເນັດຕາມຂຸມ
3 ເນັດຕໍ່ຂຸມ ຫຼັງຈາກປຸກແລ້ວ 2-3 ອາທິດຈຶ່ງຫຼີກຢອນອອກປະ
ໄວ້ 1 ຕົ້ນຕໍ່ຂຸມ ຖ້າຫາກເປັນລະດູຝົນ ດິນປຽກຂຸມໂພດຫຼື ບາງ
ທີມີນ້ຳແຊ ເຮົາຄວນປຸກຕາມສັນຄູ ມີການຍົກຄູເພື່ອລະບາຍ ນ້ຳ
ອອກຫຼືວ່າ ຖ້າວ່າເປັນຍາມແລ້ງດິນແຫ້ງໂພດເຮົາກໍຄວນປຸກຕາມ
ສັນຄູເພື່ອນັກ ເພື່ອຈະໄດ້ມີການຍົກຮ່ອງເອົານ້ຳເຂົ້າ ໃສ່ເມື່ອ
ເວລານ້ຳແຫ້ງ.

ວິທີປຸກແບບປອດເນັດຕາມຂຸມ ເຮົາຄວນສັງເກດເບິ່ງດິນ
ຖ້າຫາກວ່າດິນມີຄວາມຊຸ່ມຫຼາຍ ເຮົາບໍ່ເຄີຍປຸກເລິກເກີນກວ່າ 4
ຊຕມ. ຖ້າຫາກວ່າດິນແຫ້ງແລ້ງ ຄວາມຊຸ່ມມີນ້ອຍ ເຮົາຄວນປຸກ
ເລິກ 4-6 ຊຕມ. ແລ້ວແຕ່ຄວາມເໝາະສົມ.

ຂ- ປຸກດ້ວຍເຄື່ອງມືປອດເນັດ (ຮູບ 17) ວິທີປຸກແບບນີ້
ສະດວກສະບາຍຫຼາຍທີ່ສຸດ, ເພາະວ່າຢູ່ໃນເຄື່ອງປອດເນັດແບບ
ໃຊ້ກົນຈັກ ຫຼື ແບບຄົນຍູ້ເອົາມັນກໍມີການແປງເອົາໄດ້ຕາມຄວາມ
ເໝາະສົມເລິກ, ຕຸ້ມ ຫ່າງຕາມຄວາມຕ້ອງການ ແຕ່ວ່າຈະເບື້ອງ
ເນັດຖ້ວງຫຼາຍພໍສົມຄວນ.

ຮູບ 18 : ປູກລະງາງໄມ

ຮູບ 19 : ປູກລະງາງໄມ ດ້ານ

ຮູບ 20 : ການລວມໄມ

ຮູບ 21 : ການລວມໄມ

— ອັດຕາເມັດຖົ່ວທີ່ໃຊ້ບຸກ

ຖ້າຫາກວ່າເມັດຖົ່ວມີຄວາມງອກຕິແຕ່ 80% ຂຶ້ນໄປເຮົາ
ຄວນໃຊ້ດັ່ງນີ້ :

- 1/- ປູກແບບຫວ່ານເມັດຄວນໃຊ້ 25-30 ກກ/ຮຕ.
- 2/- ປູກແບບຢອດເມັດເປັນແຖວ ຄວນໃຊ້ 15 - 20
ກກ/ຮຕ.
- 3/- ປູກດ້ວຍເຄື່ອງມືຢອດເມັດຄວນໃຊ້ 20-25 ກກ/ຮຕ.

— ໄລຍະບຸກ

- ຖ້າເປັນລະດູຝົນຫຼືດິນອຸດົມສົມບູນດີຄວນປູກ 80x30
ຊັງຕີແມັດ. (ຮູບ 18)
- ຖ້າເປັນລະດູແຈງຫຼືດິນບໍ່ງາມເຮົາຄວນປູກ 80x15
ຊັງຕີແມັດ. (ຮູບ 19)
- ຖ້າວ່າປູກແບບໃຊ້ເຄື່ອງກິນຈັກນັ້ນ ສູດແລ້ວແຕ່ຄວາມ
ເໝາະສົມແລະສະດວກສະບາຍຕາມສິ່ງແວດລ້ອມແລະ
ຫ້ອງຖິ້ມ. ເຮັດແນວໃດໃຫ້ມີຈຳນວນຕົ້ນຕໍເຮັກຕາເທົ່າ
ກັບ 120.000-160.000 ຕົ້ນ.

/// . ການບົວລະບັດຮັກສາ.

ກ/- ການຖອນແຍກ : ຫຼັງຈາກປູກແລ້ວ 2 ຫາ 3 ອາ
ທິດຫຼືວ່າຕົ້ນຖົ່ວຂຽວມີໄບຕັ້ງແຕ່ 3-5 ໄບເຮົາຄວນເລີ່ມຫຼີກຢອນ

ອອກ, ການຫຼີກຢອນແມ່ນເຮົາເລືອກເອົາຕົ້ນທີ່ແຂງແຮງແລະອຸດົມ
ສົມບູນໄວ້ ຖ້າຫາກເປັນລະດູຝົນຫຼືດິນອຸດົມສົມບູນດີ ເຮົາຄວນຈົ່ງ
ໄວ້ສັງຕຸນຕໍ່ຂຸນຖ້າເປັນລະດູແລງຫຼືດິນບໍ່ດີໃຫ້ຈົ່ງໄວ້ 2 ຕົ້ນຕໍ່ຂຸນ.

2/- ການເສຍຫຍາພວນດິນ : ຢ່າງນອຍ 2-3 ເທື່ອ

(ຮູບ 20).

ຄັງທີ 1 ພາຍຫຼັງປູກໄດ້ 2 ອາທິດ ເຮົາຄວນຫາການເສຍຫຍາ
ແລະພວນດິນພ້ອມ ຍ້ອນໄລຍະນີ້ແມ່ນສຳຄັນທີ່ສຸດເພາະ
ວ່າຖ້ວຂຽວເຮົາຍັງນອຍ ແລະ ບໍ່ຢາກໃຫ້ຫຍາມາຍາດ
ແຍງອາຫານໄປກິນ.

ຄັງທີ 2 ຫ່າງຈາກຄັງທີ 1 ສອງອາທິດ.

ຄັງທີ 3 ຄວນເສຍຫຍາພວນດິນໃນເວລາຖ້ວຂຽວເລີ່ມອອກດອກ
ແລ້ວໃສ່ຝຸ່ນເພີ່ມເຕີມ.

ແຕ່ລະເທື່ອຂອງການເສຍຫຍາ, ເຮົາຄວນຄຸນຕົ້ນພ້ອມ.

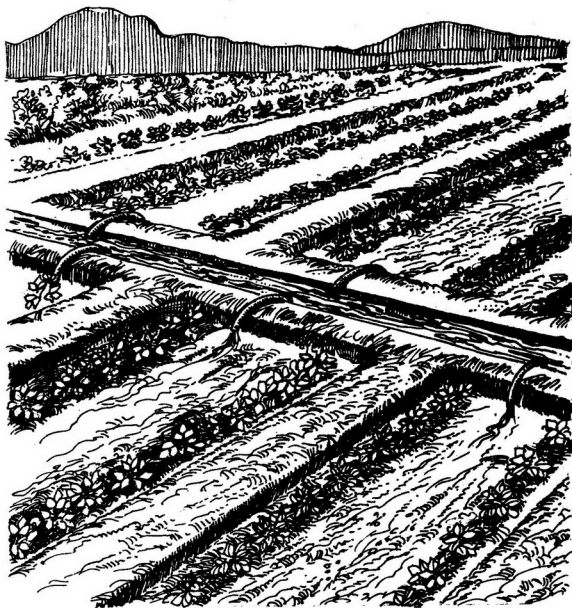
(ຮູບ 21) .

ການໃຫ້ນ້ຳ ; (ຮູບ 22) ໃນຊົ່ວຄາຍຂອງຖ້ວຂຽວຄວນໃຊ້ນ້ຳ
ຢ່າງນອຍ 2-3 ເທື່ອ. ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ, ພາຍຫຼັງປູກຖ້ວໄດ້
2-3 ອາທິດກໍ່ຄວນໃສ່ນ້ຳ, ການໃສ່ນ້ຳ ໂດຍປ່ອຍນ້ຳຂ້າຕາມ
ຮ່ອງ, ພ້ອຍຫຼືຫຼາຍ ໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງ ດິນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມ ຊຸ່ມຊື່ນ
70-80% ທົ່ວເນື້ອທີ່ປູກ.

ຄັງທີ 2 - ໃສ່ນ້ຳຫຼັງຈາກຄັງທີ 1 ສອງອາທິດ.

ຄັງທີ 3 - ໃສ່ນ້ຳຫຼັງຈາກໃສ່ຝຸ່ນເພີ່ມເຕີມສຸດທ້າຍ ແລະ ຄັງຕໍ່

ຮູບ 22 : ການໂຕ້ມ້າຖ້ວ

ໄປ ຖ້າຫາກວ່າດິນຫາກແຫ້ງຫຼາຍກໍ່ຄວນໃສ່ຕົ້ມ.

ໃນໄລຍະຖິ້ວຂຽວເປັນນ້ຳນົມຫຼືນົມຝັກອ່ອນຖິ້ວຕ້ອງການນ້ຳ
ຫຼາຍ. ການໃສ່ນ້ຳແຕ່ລະເດືອນປະມານ 600-800 ຜົມດກອນ/ຮຕ.

ຄ/- ການປ້ອງກັນພະຍາດແມງໄມ້ :

ພະຍາດ : ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຖິ້ວຂຽວແມ່ນມີກົມພະຍາດຂຽວ,
ເຊື້ອເຫັດລາ ພະຍາດນີ້ ຈະເລີ່ມແຕ່ ຖິ້ວເປັນດອກ
ເປັນຕົ້ນໄປ ແລະ ພະຍາດລານ້ຳສອກ ຈະເປັນ
ເລື້ອຍໆຈົນກວ່າຖິ້ວຈະພໍ້ເກັບກຽວ. ໃນເມື່ອພົບເຫັນ
ພະຍາດນີ້ແລ້ວ ຄວນສິດຢາປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ພະຍາດແພ່
ຫຼາຍເກີນໄປ ໂດຍໃຊ້ຢາຊີແນບ, ນາແນບ ໃນອັດ
ຕາ 70-80 ກຸກ/ນ້ຳ 20 ລິດຫຼືວ່າ 3-4 ບ່ວງ
ແກງຕໍ່ນ້ຳ 20 ລິດ.

ແມງໄມ້ : ໃນຊົ່ວຄາຍຂອງຖິ້ວຂຽວມີກົມແມງໄມ້ມາ ລົບກວນ
ເພຍອອນ; ບັງຮຳໃບ, ບັງກັດໃບ, ແມງແຄງແລະ
ບັງເຈາະຝັກ.

ວິທີປາບ : ໃນເມື່ອເຮົາສັງເກດເຫັນແມງໄມ້ແລ້ວ, ເຮົາຄວນ
ສິດຢາປາບໃຫ້ທັນທີໂລດເຊັ່ນ ຢາເຊວິນ 85% ແລະ
ຢາອາໂຊວິນ ສິດໃນອັດຕາ 2-3 ບ່ວງແກງ/ ນ້ຳ
15 ຫາ 20 ລິດ.

ງ/- ການເກັບກຽວ :

- ໃນເມື່ອເຮົາສັງເກດເຫັນຖິ້ວຂຽວແກ່ 50-60% ຂອງ

ຈຳນວນຝັກຖົ່ວທັງໝົດເຮົາຄວນເກັບ. ການເກັບຖົ່ວຂຽວອາດຈະ
ເກັບ 2-3 ເທື່ອຍ້ອນວ່າຈຸດພິເສດຂອງຖົ່ວຂຽວບໍ່ອາດ ສາມາດ
ແກ້ພ້ອມກັນ ແລະ ກໍ່ບໍ່ຄວນປະໂຫຍດຂຽວແກ້ພ້ອມກັນ ເພາະວ່າ
ຝັກທີ່ແກ້ກ່ອນຈະແຕກຖົ່ວໝົດ. ເຮົາຄວນເກັບກ່ຽວຖົ່ວຂຽວ ຕອນ
ເຊົ້າ ຖ້າວ່າເກັບຖົ່ວຂຽວຕອນແລງ ຝັກຖົ່ວຂຽວຈະແຕກ. ພາຍ
ຫຼັງເກັບຖົ່ວຂຽວມາແລ້ວ ເຮົາຄວນຕາກແດດໃຫ້ແຫ້ງ, ຈາກນັ້ນກໍ່
ເອົາຖົ່ວໃສ່ໄຖ່ປ່ານ ໃຊ້ໄມ້ຄອນຕິຫຼື ຍິຫຼີຝັກຖົ່ວຂຽວແຕກ ແລ້ວ
ຝັດໃຫ້ກາບຖົ່ວອອກ ຍັງເຫຼືອແຕ່ເມັດທີ່ສະອາດ ແລ້ວເກັບມ້ຽນ
ໄວ້ໃນສາງຫ້ອງເຢັນ.

ຄວາມຊຸ່ມຊຸ້ນຂອງເມັດຖົ່ວໃຫ້ມີລະຫວ່າງ 11-12%

ຈ/- ການເກັບມ້ຽນ :

ວິທີເກັບມ້ຽນເມັດຖົ່ວຂຽວ, ເຮົາຄວນເອົາເມັດພັນ ຖົ່ວ
ຂຽວປະສົມຢາເສຍກ່ອນ ໂດຍໃຊ້ຢາເຊວິນກໍ່ໄດ້ 3 ກຸ້ນ/ເມັດ
ພັນ 1 ກິໂລຫຼັງຈາກນັ້ນ ເອົາເມັດພັນໃສ່ຖົງ ຫຼື ໄຖ່ນຳໄປເກັບ
ມ້ຽນໄວ້ໃນສາງທີ່ອາກາດອາວຸໂສ ລົມລວງຢູ່ສະເໝີ.

ວິທີ 2 : ເອົາເມັດພັນໃສ່ໃນໂຕໄຟ ແລ້ວເອົາຂໍ້ເຖົ້າປົກປາກ
ວິທີນີ້ກໍ່ໄດ້ຜົນດີເໝືອນກັນ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ກົມເຜີຍແຜ່ວິທະຍາສາດເຕັກນິກກະສິກໍາ
ບາງຂໍ້ແນະນຳກ່ຽວກັບການປູກພືດຊະນິດຕ່າງໆ

(1981)

- ຄຳບານ ຈັນທະວົງ ແນະນຳວິທີປູກຖົ່ວຂຽວ

(1985)

ການປູກ ຖົ່ວຜັງ

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ເພື່ອງສີ ຈັນທະລາວັນ

ການປູກຖົ່ວຝັງ

- ລັກສະນະທົ່ວໄປ : ຕົ້ນເປັນເຄືອ, ໃບມີນ້ຳໄຫຍ່ຊຳກັບ ໃບຖົ່ວຝັກຍາວແຕ່ສັ້ນກວ່າ; ສີຂຽວ, ລົດຫວານ ນ້ຳຫຼາຍກວ່າຖົ່ວ ຝັກຍາວ, ເກັບໄວ້ດິນ 2-3 ມັດລົດຊາດບໍ່ເສຍ. ໃຊ້ເຮັດຂົວ, ແກງ, ໝັງໃສ່ປາ....

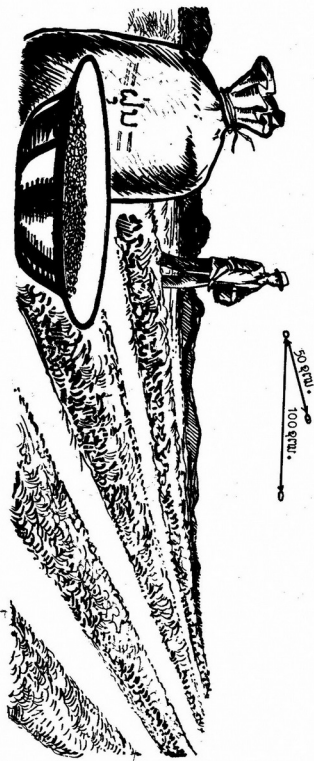
- ລະດູປູກ : ປູກໄດ້ຕະຫຼອດປີ ແຕ່ບໍ່ມີກອນກາດ ຮ້ອນ ຫຼາຍ ແລະ ໜາວ. ປູກຕົ້ນລະດູຝົນ ແລະ ປາຍລະດູຝົນ, ຈະໃຫ້ ຜົນດີບໍ່ມີກບອນມີລົມແຮງ.

- ການປູກ (ຮູບ 23) ຂຸດດິນເປັນແຖວຍາວ ໃສ່ຝຸ່ນ ກອນປູກ ເອົາແກນໄປແຊ່ນ້ຳຈັກ 6 ຈື່ວໂມງແລ້ວເອົາອອກ ນາ ໃສ່ຜາປົກຫໍໄວ້ຈັກ 2-3 ມັດແກ່ນຈະແຕກງອກ ຈຶ່ງນຳໄປປູກໃນ ຂຸ່ມ ຫຼື ປູກເລີຍໃນຂຸ່ມກໍ່ໄດ້ເໝືອນກັນ.

ໄລຍະປູກຫ່າງກັນລະຫວ່າງຂຸ່ມລະ 50 ຊຕມ. ລະຫວ່າງ ແຖວ 1 ມັດ, ໃສ່ແກນຂຸ່ມລະ 3-4 ແກນ, ຂຸ່ມເລີກຈັກ 20 ຊຕມ. ກວາງ 10 ຊຕມ. ກອນປູກນັ້ນຄວນເອົາແກນໃສ່ຢາ ຂ້າ ແມງໄມ້ ປ້ອງກັນໄວ້ເສຍກອນ. ປູກແລ້ວຄວນຫຼີດນ້ຳໃຫ້ມີ ລະ ເທື່ອ ຫຼັງຈາກປູກແລ້ວ 10-20 ມ ແລະ 35 ມ ຄວນຈະຍິງ ດິນ ແລະ ຂ້າຫຍາ.

- ການໃສ່ຝຸ່ນ : ແບ່ງເປັນ 3 ໄລຍະຄື : ເມື່ອແກ່ນ

ຮູບ 23 : ການປັກ

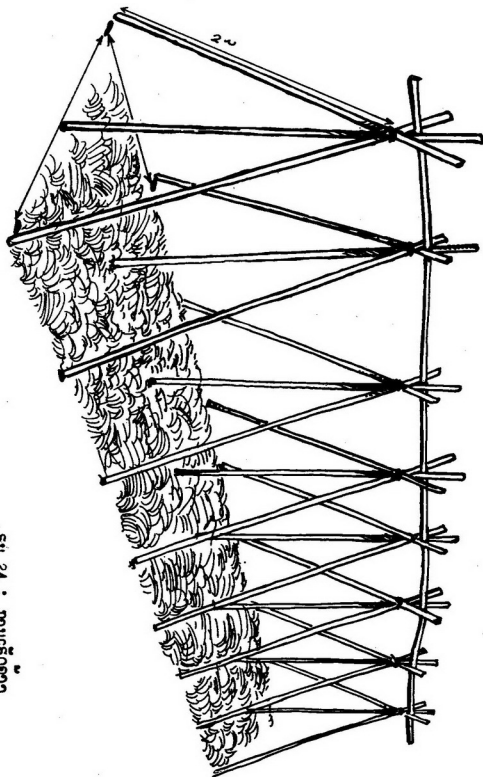
ຫາກຖົ່ວແຕກແລ້ວ 7 ມື້ ມີໂບແຕ້ 1 ຄູ່ ໃຫ້ໃສ່ຝຸ່ນຢູ່ເຮຍ $\frac{1}{2}$ ບ່ວງຕໍ່ຂຸນ ຫຼັງຈາກນັ້ນ 10 ມື້ ໃຫ້ໃສ່ຝຸ່ນຄອກຂຸນລະ 2 ກຳມີ . ຖ້າດິນບໍ່ດີໃຫ້ໃສ່ເສື້ອທີ່ສາມອີກ ເມື່ອຖົ່ວອາຍຸໄດ້ 35 ມື້ ເມື່ອໃສ່ຝຸ່ນແລ້ວ ຄວນປົງດິນຖິ້ມຟອມ.

- ການເຮັດຄາງ: (ຮູບ 24) ເມື່ອປູກແລ້ວ 25 ມື້ ຄວນເຮັດຄາງ. ໃຫ້ໃຊ້ໄມ້ເຜນອຍຫຼື ໄມ້ຈອດກໍ່ໄດ້ຍາວ 2,00 ແມັດ, ປັກຂ້າງຂຸນງລະ 1 ອັນແລ້ວມັດປາຍໄມ້ເຂົ້າກັນໃຫ້ເປັນຮູບ 3 ຫຼ່ຽມ.

- ພະຍາດແລະແບງໄມ້ : ມັກມີເພຍລົບກວນ ຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມປູກ ຄວນສຶດຢາ ເຈຣວິນ ຫຼື ດີແອນດິນ ອາຫິດລະເທື່ອໃນອັດຕາ 1-2 ບ່ວງແກງ/ນ້ຳ 10 ລິດ. ພະຍາດກໍ່ມີພະຍາດຕີນຕີນເນົ້າ ຄວນສຶດຢາຊີແນບ 65% ຫຼື ນາແນບ 70% ໃນອັດຕາ 2-3 ບ່ວງ/ 20 ລິດ.

- ວິທີເກັບ : ສັງເກດເບິ່ງຝັກຕົ້ງໃຫຍ່ ເປືອກກ້ຽງກໍ່ເກັບໄດ້ ແຕ່ບໍ່ຄວນເກັບຝັກແກກິນໄປ ຈະມີສັດຊີວິດຫຍາບ.

ການເກັບໄວ້ເຮັດແນວ ຄວນຈະໃຫ້ເກັບໄດ້ໃນລະດູຫາວ ຈະເກັບໄວ້ຫຼັງຝັກຍິ່ງດີເພື່ອໃຫ້ເປືອກເກັບຄວາມຊຸ່ມຊື່ນໄວ້ຊວຍ.

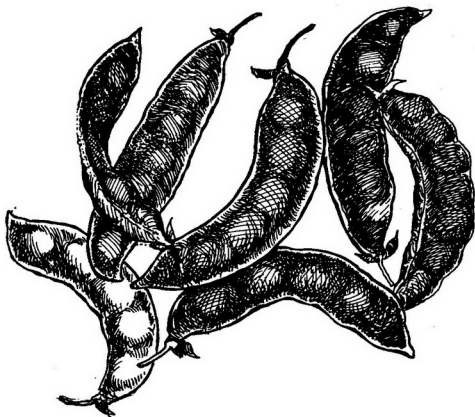
ຮູບ 24 : ການຕັ້ງຕາງ

ເອກະສານອ້າງອີງ

ຄູ່ມືການບູກແລະບົວລະບັດຮັກສາພືດຕ່າງໆ
(1979) ກົມຄຸ້ມຄອງດິນນາແລະບູກຝັງ

ການປູກ ຖົ່ວຍັດ

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ເພື່ອງສີ ຈັນທະລາວັນ.

ການປຸກຖົ່ວຍັດ (ຖົ່ວລັນເຕົາ)

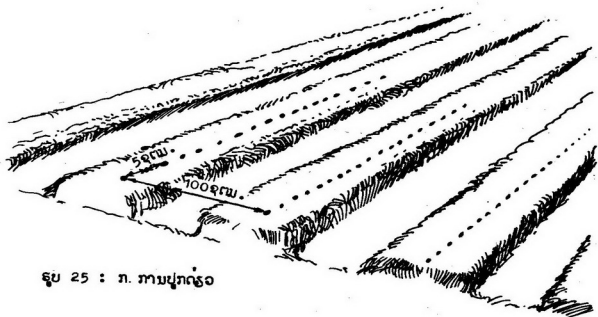
ຖົ່ວລັນເຕົາເປັນພືດທີ່ບໍ່ຄ່ອຍແຜ່ຫຼາຍພໍເທົ່າໃດ. ບໍ່ຄ່ອຍມີການຈຳໜ່າຍຫຼວງຫຼາຍໃນທ້ອງຕະຫຼາດ ເພາະອາດເປັນຍ້ອນຖົ່ວຍັດ ເປັນພືດທີ່ປຸກຂ້ອນຂ້າງຍາກແດ ແລະ ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ ບົວລະບັດຮັກສາຢ່າງສູງ.

- ລັກສະນະທີ່ໄປ : ເປັນພືດອາຍຸປົດຮວ, ລຳຕົ້ນຈະເລືອພັນຄ້າງຂຶ້ນໄປໂດຍໃຊ້ມືຈັບ, ໃຫ້ຝັກອ່ອນຮັບປະທານ. ມີຄຸນຄ່າຫາງອາຫານແລະ ວິຕາມິນສູງ.

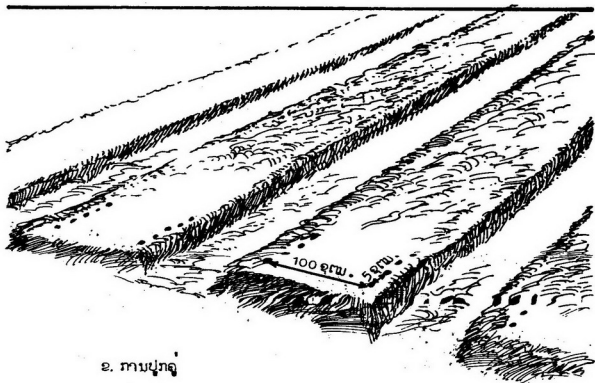
- ດິນຟ້າອາກາດ : ໝາກຖົ່ວຍັດເປັນພືດທີ່ມັກຂຶ້ນໃນດິນຜົງປົນຊາຍ ຫຼື ດິນນ້ຳຖ້ວມ ດິນຕາມແຄມແມ່ນ້ຳ, ມັກອາກາດເຢັນຈຶ່ງປຸກໄດ້ດີໃນຊ່ວງລະດູໜາວ, ອາຍຸຈາກມີປຸກເຖິງ 5 ກັບໄດ້ປະມານ 85 ມ.

- ການຕຽມດິນປຸກ : ຖ້າເປັນດິນຜົງປົນຊາຍ ກໍຕຽມງ່າຍ, ຕຽມດິນໃຫ້ເລິກ ຕາກດິນໂກ້ແຫ້ງແລ້ວມາຫັບດິນໃຫ້ມຸ່ນໆ ໃສ່ພຸ່ນຄອກໄວ້ລວງໜ້າຈັກ 1 ອາທິດກ່ອນ. ໝານປຸກເຮັດເປັນໝານສູງແບບໝານຍາມຝົນກວ້າງ 50 ຊຕມ. ຍາວຕາມຕ້ອງການ ຫຼື ຈະເຮັດໝານ 1 ແມັດ ປຸກ 2 ແຖວກໍໄດ້.

- ການປຸກ : ເມື່ອຕຽມດິນໄວ້ແລ້ວ ກໍເອົາແກ່ນມາແຈ້ນ້ຳໄວ້ຈັກ 6 ຊົ່ວໂມງ ເອົາຂຶ້ນມາພິມໄວ້ ໃຊ້ໄຖ່ປ່ານຈຸ່ມນ້ຳປົກ

ຮູບ 25 : ກ. ການປູກຕຽວ

ຂ. ການປູກຄູ

ໄວ້, ພົມນ້ຳໃຫ້ຊຸ່ມສະເໝີຈັກ 2 ມັ້ງນ້ຳໄປປຸກ. ໃນຂະນະນັ້ນ ແກນແຕກງອກແລ້ວຍັງເປັນການດີ ຖ້າປຸກເລີຍແກນຫາຍາກອາດ ຈະເສຍຫາຍ.

ນ້ຳແກນໄປໂຮຍຕາມຮ່ອງໃຫ້ຫ່າງກັນຈັກ 5 ຊຕມ. ຖິ້ມ ດິນໃຫ້ໜ້າຈັກ 2 ຊຕມ. ແລ້ວຫຼີດນ້ຳໃຫ້ຊຸ່ມ ແລະ ເອົາຢາຂາ ແມງໄມ້ຢາເຊວິນ 85% ໃນອັດຕາ 1-2 ບວງແກງຕໍ່ນ້ຳ 10 ລິດ.

ຫຼັງຈາກຖິ້ວຍັດງອກຈົນມີໂບແຕ້ 2 ໂບ, ຄວນຖອນແຍກ ໃຫ້ເຫຼືອຊຸ່ມລະ 2 ຕົ້ນ.

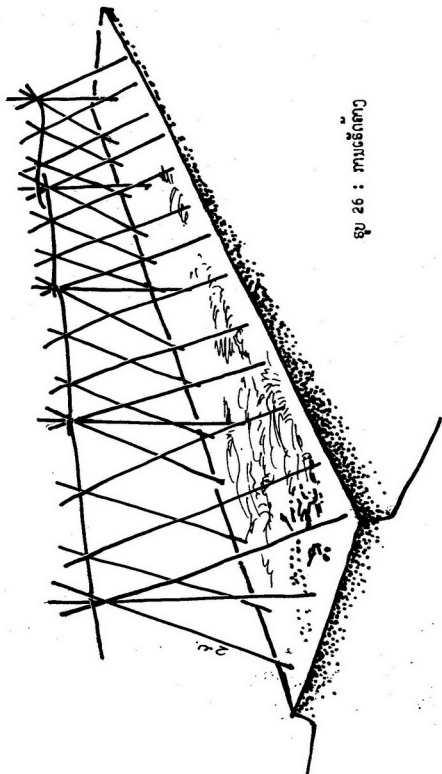
- ການບົວລະບັດຮັກສາ : ຄວນຫຼີດນ້ຳມໍລະ 2 ເທື່ອພໍ ໃຫ້ຊຸ່ມຖ້າໄດ້ເລື່ອງປົກໜ້ານຶ່ງດີ. ຄວນຍົງດິນ 2-3 ເທື່ອຈົນກະ ທັງຖິ້ວຍັດມີອາຍຸໄດ້ 30-40 ວັນຈຶ່ງຢຸດ. ເພື່ອຂ້າຫຍ້າກໍຈະເປັນ ການພຽງພໍແລ້ວ, ຖ້າບອນໂດແກນບໍ່ອອກຫຼືຕາຍໄປປຸກສ້າງແຫນ ອີກ.

- ການໃສ່ຝຸ່ນ : ຫຼັງຈາກປຸກແລ້ວ 7 ມື້ຄວນເອົາຝຸ່ນຢູ່ ເຮຍຈັກ 1 ກໍານຶ່ງປະສົມນ້ຳ 20 ລິດ, ໄປຫຼີດເລັ່ງໃຫ້ຕົ້ນໄຫຍໄວ. ເມື່ອຖິ້ວອາຍຸໄດ້ 1 ເດືອນກໍ່ໃຫ້ເອົາຝຸ່ນວິທະຍາສາດໃສ່ 1 ກິໂລ ຕໍ່ 10-15 ແມັດມືນຫົນ.

ການເຮັດຄາງ : (ຮູບ 26) ເມື່ອຖິ້ວໃຫຍ່ໄດ້ 3 ອາ ຫຼັດແລ້ວຄວນເຮັດຄາງໃຫ້. ໄມຄາງຄວນປັກເປັນແຖວ ສູງຈາກ ພື້ນດິນປະມານ 2 ແມັດ ປັກຫຼັກຫ່າງກັນ 30 ຊຕມ. ຕາມ ຫາງ ຍາວຂອງໜ້ານແລ້ວໃຊ້ໄມ້ນາບອີກເປັນຈື້ນໆ ຈົນເຖິງປາຍຫຼັກ.

- ພະຍາດແລະແມງໄມ້ : ມີພະຍາດຕີນຕົນເນົ່າ ເກີດ
ຈາກເຊື້ອເຫຼັດຮາ, ສິດຢາກຢາວິດ. ຖ້າມີແມງໄມ້ຕ່າງໆ ມາ
ລົບກວນມື: ພັດພັກ ແລະ ບັງກິນໂບ ຄວນໃຊ້ຢາມາລາຊິງ , ດີ
ແອນດີນ ເຊວິນ ສິດອາຫິດລະເຫຼືອ. ໃນອັດຕາ 1-2 ບ່ວງແກງ
ຕໍ່ນ້ຳ 10 ລິດ.

ການເກັບຝັກ : ຄວນເກັບຝັກເວລາເຊົ້າ ເພາະຂວັນ
ຂອງຝັກພອບ, ເກັບງາຍ, ໃຫ້ບາມເກັບ, ລະວັງຢາເກັບຝັກ ທີ່
ອອນຫຼັບຫັນໃຫຍ່ ຄວນໃຊ້ມືເດັດການ ຢ່າໃຫ້ຕົນຫັກ. ຖ້າຈະເອົາ
ໄວ້ເຮັດແນວ ຄວນເລືອກຈິ່ງໄວ້ຈາກຕົ້ນໃຫຍ່ຂອງແຮງ ຝັກງາມ
ປະໄວ້ກັບຕົ້ນຈົນແກຈິ່ງເກັບ.

ລະຫັດ : 26 ກຸ່ມ

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ຄູ່ມືການບູກແລະບົວລະບັດຮັກສາພືດຕ່າງໆ
(1979) ກົມຄຸ້ມຄອງດິນນາແລະບູກຝັງ
- ການບູກຜັກກິນຜົນ (1986)
ອຸດົມ ໂກໃສສຸກ ວ.ທ.ບ. (ກະເສດສາດ)

ການປູກ ຖົ່ວຝັກຍາວ

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ເພື່ອງສີ ຈັນທະລາວັນ.

ການປຸກໝາກຖົ່ວຝັກຍາວ

I. ລັກສະນະທົ່ວໄປ

ໝາກຖົ່ວຝັກຍາວ ເປັນພືດລ້ຽມລູກ ມີເຄືອກ້ຽວຄ້າງ ສາມາດນຳໄປປຸງແຕ່ງອາຫານໄດ້ຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ ແກງ, ຂົ້ວ, ເອາະ ແລະ ໃຊ້ຕຳສົ້ມກໍໄດ້.

II. ລະດູປຸກ

ໝາກຖົ່ວຝັກຍາວປຸກໄດ້ທຸກລະດູແລະປຸກໄດ້ຕະຫຼອດປີແຕ່ປຸກໄດ້ຮັບຜົນດີແມ່ນຕົ້ນລະດູຝົນ ແລະ ຫຼັງຈາກລະດູໜາວ. ມັກອາກາດຂອນຂ້າງຮ້ອນ, ສາມາດເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ໃນຊ່ວງອຸນຫະພູມ 15 - 35 ຊັງຕີກາດ.

III. ລັກສະນະດິນ

ໝາກຖົ່ວຝັກຍາວສາມາດປຸກໄດ້ໃນດິນເກືອບທຸກຊະນິດແຕ່ປຸກໄດ້ຮັບຜົນດີ ແມ່ນດິນຜົງຂີ້ນ້ອນ ຫຼື ດິນຊາຍແກນຕື້ນ. ຄວາມເປັນກົດເປັນດາງ (pH) ຂອງດິນປະມານ 5,5-6.0 ແລະ ໄດ້ຮັບແສງແດດເຕັມທີ່ໃນການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວ.

17. ການປູກ

ກ- ການຕຽມດິນ : ໃຫ້ໄຖ່ດິນ ເຊິ່ງມີຄວາມເລັກປະມານ 20-25 ຊຕມ. ຕາກແດດປະໄວ້ 7-10 ມ, ໂຮຍຝຸ່ນຄອກ ຫຼື ຝຸ່ນບິນ ເພື່ອປັບປຸງສະພາບຂອງດິນໂດຍສະເພາະ ດິນຊາຍ ແລະ ດິນໝຽວຫຼັງຈາກນັ້ນ, ຈຶ່ງໄຖ່ເທື່ອທີ່ 2 ແລ້ວຄາດ.

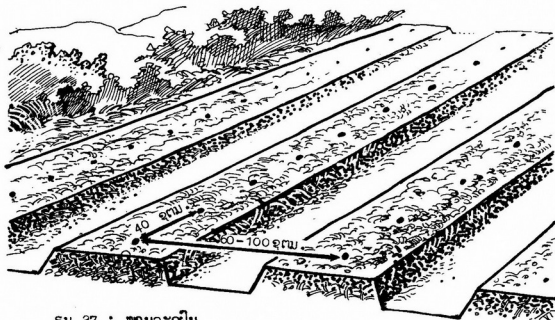
ຂ- ການເຮັດໝາກປູກ :

- ລະດູຝົນ : (ຮູບ 27) ເຮັດເປັນຮ່ອງໃສ່ຝຸ່ນຄອກ ຫຼື ຝຸ່ນບິນ ມາຢາຍໃສ່ຕາມຮ່ອງ 2-3 ກິໂລ/ແມັດມົນທົນ, ແລ້ວເອົາດິນບົກເປັນຄູ, ແຕ່ລະຄູໃຫ້ຫ່າງກັນ 60 ຫາ 100 ຊຕມ. ຍາວຕາມໃຈມັກ. ແລ້ວນຳແກ່ນໝາກຖົ່ວມາປູກໃສ່ຕາມຫຼັງຄູທີ່ຈະປູກໃຫ້ເປັນຂຸ່ມ ແຕ່ລະຂຸ່ມໃຫ້ໃສ່ແກ່ນໝາກຖົ່ວ 2-3 ເມັດ ຫ່າງກັນແຕ່ລະຂຸ່ມ 40 ຊຕມ. ຫາ 60 ຊຕມ.

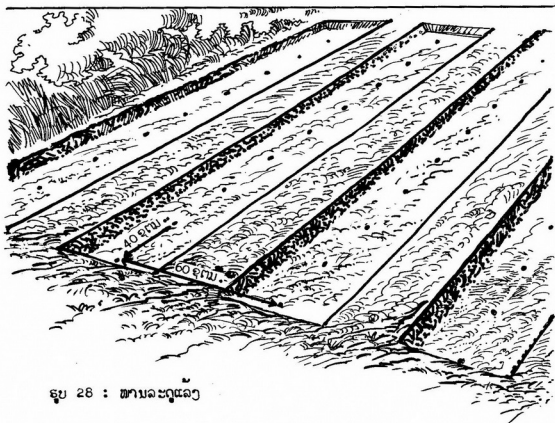
- ລະດູແລ້ງ : (ຮູບ 28) ໃຫ້ເຮັດເປັນຮ່ອງຕ່ຳກ່ອນ ຫ້າດິນເລັກນ້ອຍ. ເອົາຝຸ່ນຄອກ ແລະ ຝຸ່ນບິນມາຢາຍໃສ່ໃນອັດຕາ 2-3 ກິໂລ/ແມັດມົນທົນແລ້ວຄົນເຂົ້າປົນກັບດິນໃຫ້ດີແລ້ວຈຶ່ງປູກ. ຫຼັງຈາກປູກແລ້ວໃຫ້ໃຊ້ເຟືອງຫຼືຫຍ້າມາປົກ.

18. ການບົວລະບັດຮັກສາ

- ການເຮັດຄ້າງ : (ຮູບ 29) ເມື່ອໝາກຖົ່ວອາຍຸໄດ້ 2 ອາທິດແລ້ວໃຫ້ສັກຄ້າງ, ຢ່າປ່ອຍໃຫ້ໝາກຖົ່ວຫາວເຄືອ ກ່ອນສັກ

ຮູບ 27 : ຫນາມລະຕູປີນ

ຮູບ 28 : ຫນາມລະຕູແລງ

ຄ້າງ ການໃຊ້ໄມ້ເຮັດຄ້າງກໍ່ໃຫ້ມີຄວາມຍາວປະມານ 2 ແມັດ, ປັກຂ້າງຂຸມລະ 1 ອັນແລ້ວຮວບປາຍເຂົ້າຫາກັນ.

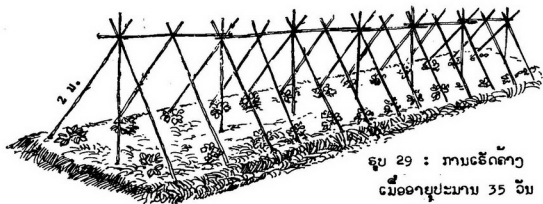
- ການໃສ່ຝຸ່ນ : (ຮູບ 30) ເນື່ອງຈາກໝາກຖົ່ວຝັກຍາວ ເປັນພືດຕະກູນຖົ່ວ ເຊິ່ງມີຄວາມຕ້ອງການຝຸ່ນ ຟິສຟໍ ຈຳນວນ ຫຼວງຫຼາຍ ໃນການສ້າງດອກ. ຝຸ່ນທີ່ນິຍົມໃຊ້ຄືຝຸ່ນສຸດ 12-24 -12 ຫຼື 5-10-5 ໃນອັດຕາ 300 - 600 ກິໂລຕໍ່ 1 ເຮັກຕາ. ທັງນີ້ກໍ່ຂຶ້ນຢູ່ກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນການໃສ່ຝຸ່ນ ໃຫ້ແບ່ງເປັນ 2 ເທື່ອ. ເທື່ອທຳອິດໃຫ້ໃສ່ເຄິ່ງໜຶ່ງ, ໃສ່ເນື້ອໝາກຖົ່ວຝັກຍາວອາຍຸປະມານ 10-15 ວັນ ແລະ ອີກເຄິ່ງໜຶ່ງທີ່ເຫຼືອໃຫ້ໃສ່ເນື້ອໝາກຖົ່ວຝັກຍາວອາຍຸປະມານ 25-30 ວັນ.

- ການໃຫ້ນ້ຳ : ການໃຫ້ນ້ຳຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ພຽງພໍແຕ່ຢ່າໃຫ້ຫຼາຍຈົນແຊ່ຢູ່ໃນຊ່ວງໄລຍະອອກດອກ ແລະ ຕິດໝາກ ບໍ່ຄວນຂາດນ້ຳຢ່າງເດັດຂາດ.

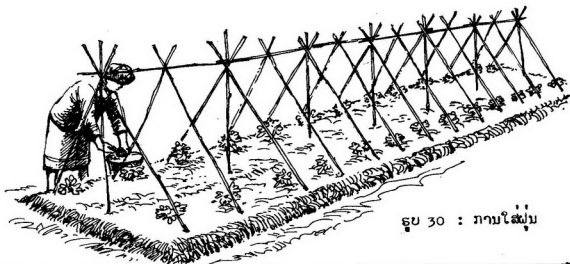
- ການພວມດິນກຳຈັດຫຍ້າ : (ຮູບ 31) ກ່ອນໃສ່ຝຸ່ນ ຄວນພວມດິນ ພ້ອມທັງກຳຈັດຫຍ້າໄປດ້ວຍການພວມດິນແມ່ນ ມີຄວາມຈຳເປັນໃນໄລຍະທຳອິດ, ຫຼັງຈາກໃສ່ຝຸ່ນຄັ້ງທີສອງ ເມື່ອອາຍຸໄດ້ 30 ວັນແລ້ວກໍ່ບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງພວມດິນອີກເພາະອາດຈະກະທົບກະເທືອນລະບົບຮາກໄດ້.

/// ການບົວລະບັດຮັກສາ

ໝາກຖົ່ວ ມີແນວໄມ້ຫຼາຍທີ່ສຸດເຊັ່ນ : ແນວແຄງ, ເພ້ຍ,

ຮູບ 29 : ການເຮັດຄ້າງ
ເມື່ອອາຍຸປະມານ 35 ວັນ

ຮູບ 30 : ການໃສ່ຟຸ່ນ

ຮູບ 31 : ການພວມຕີນກຳຈັດຫຍ້າ

ບັງ ແລະ ແມງໄມ້ອື່ນໆ.

- ວິທີປ້ອງກັນແມງໄມ້ຕ່າງໆ : ໃຊ້ຢາ ເຊວິນ 85% ຫຼື ຟອສຟິນ ສິດສັບປຸນກັນທຸກໆອາທິດ ໃນອັດຕາຢາ 2 ບ່ວງ ຕັກ ແກງ ຕໍ່ນ້ຳ 20 ລິດ.

- ພະຍາດໝາກຖົ່ວ : ຖ້າເປັນລະດູຝົນ ໝາກຖົ່ວມັກຈະ ເປັນພະຍາດໝາກເນົາ

- ວິທີປ້ອງກັນ : ໃຫ້ໃຊ້ຢາ ນາແນບ ຫຼື ຢາຄອບຢີຊາຍ ສິດປະສົມຂາແມງໄມ້ທຸກເທື່ອ ໃນອັດຕາຢາ 2-3 ບ່ວງ/ນ້ຳ 20 ລິດ.

//// . ການເກັບຝັກ

ເພື່ອຢາກໃຫ້ໝາກຖົ່ວເກັບໄດ້ຫຼາຍແລະເກັບໄດ້ດີນເວລາ ເກັບຝັກ ໃຫ້ພະຍາຍາມທີ່ສຸດຢ່າງໃຫ້ຮວງໝາກຫັກ ໃຫ້ໃຊ້ມືຊ້າຍ ຈັບຮວງໝາກໄວ້ ໃຊ້ມືຂວາປິດໝາກຖົ່ວທີ່ເຮົາຈະເກັບ.

//// . ການຄັດເລືອກໝາກຖົ່ວໄວ້ເຮັດແນວ

ຄວນເລືອກຝັກທີ່ໃຫຍ່ ແລະ ຍາວດີ, ບໍ່ມີແມງໄມ້ ແລະ ພະຍາດລົບກວນ, ຄວນເລືອກເອົາໃນລະດູແລ້ງ.

ການບູກຖົ່ວພູ

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ເພື່ອງສີ ຈັນທະລາວັນ

ການປຸກຖົ່ວພູ

ຖົ່ວພູເປັນພືດຜັກທີ່ໃຊ້ໄວ້ຮັບປະທານອາຫານ ພາກສ່ວນຂອງຝັກ, ໃຊ້ຮັບປະທານອາຫານໄດ້ທັງໝາກສົດ ຫຼື ນຳມາປະກອບອາຫານຊະນິດອື່ນໆ.

I. ລັກສະນະທົ່ວໄປ

ຖົ່ວພູເປັນພືດຕະກູນຖົ່ວໝີເຄືອເຄືອ, ມີອາຍຸຍືນນານ, ມີຫົວຢູ່ໃຕ້ດິນ. ສ່ວນຂອງລຳຕົ້ນຈະເລືອພັນຫຼັກຂຶ້ນໄປ, ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ໃນດິນຫຼາຍຊະນິດແຕ່ເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີ ໃນດິນຕົມປົນຊາຍ.

ຄວາມເປັນກົດເປັນດ່າງຂອງດິນປະມານ 5,5-6,0 ຫຼື ເປັນກົດເລັກນ້ອຍໃນລະຫວ່າງການປຸກຄວນໄດ້ຮັບແສງແດດຢ່າງເຕັມທີ່ ແລະ ໃນດິນຕ້ອງມີການອຸ່ມຊຸ່ມພຽງພໍ ສຳລັບຢູ່ປະເທດເຮົາປຸກຖົ່ວພູໄດ້ຕະຫຼອດປີ.

II. ພັນທີ່ໃຊ້ປຸກ

ຖົ່ວພູທີ່ໃຊ້ປຸກສ່ວນຫຼາຍເປັນພັນພັນເມືອງ ເຊິ່ງໄດ້ປຸກມາດົນນານແລ້ວ.

III. ການຕຽມດິນໜານປູກ

ຖິ່ນພູເປັນພືດໜຶ່ງຮາກເລິກພໍປານກາງ. ດັ່ງນັ້ນຄວນໄຖດິນ ໃຫ້ເລິກປະມານ 25-30 ຊຸຕມ. ແລ້ວຕາກດິນໄວ້ປະມານ 5-7 ວັນ ໃສ່ຝຸ່ນຄອກ ຫຼືຝຸ່ນບົມໃຫ້ຫຼາຍ. ພວມດິນ, ຄາດດິນໃຫ້ລະ ອຽດ ຍົກເປັນໝານ ແລະ ພ້ອມທີ່ຈະລົງມືປູກ.

IV. ການປູກ

ໃຊ້ໄລຍະປູກລະຫວ່າງຕົ້ນ 60 ຊຸຕມ. ແລະ ໄລຍະລະ ຫວ່າງແຖວ 100 ຊັງຕີແມັດ (ຮູບ 32) ຖິ່ນພູນິຍົມປູກດ້ວຍເມັດ ຫຼັງຈາກຕຽມດິນສຳເລັດແລ້ວ ໃຫ້ຂຸດຂຸມປູກຕາມໄລຍະປູກທີ່ກ່າວ ນາແລ້ວ. ຢອດເມັດລົງຂຸມລະ 4-5 ເມັດລົງເລິກໄປໃນດິນ 2 ຊັງຕີແມັດ ກວາດດິນຖິ້ມໃຫ້ໝາປະມານ 1 ຊຸຕມ ແລ້ວປົກຂຸມດ້ວຍ ຫຍາແຫຼງ. ຫິດນ້ຳໃຫ້ຊຸ່ມຊື່ນ. ຫຼັງຈາກເບຍງອກງາມອອກຈາກ ເມັດແລ້ວ ປະມານ 1-2 ອາທິດໃຫ້ຖອນແຍກໃຫ້ເຫຼືອຂຸມລະ 3 ເມັດ ເມື່ອຖິ່ນພູ ເລີ່ມຫາວເຄືອໃຫ້ເຮັດຮານ ຫຼື ຄາງໃຫ້ຖິ່ນ ພູ ສາມາດເລືອກໄດ້ (ຮູບ 33).

V. ການບົວລະບັດຮັກສາ

1- ການໃສ່ຝຸ່ນ : ຝຸ່ນທີ່ແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ຄືຝຸ່ນສູດ 12-24-12 ຫຼື ຝຸ່ນສູດ 15-15-15 ຫຼືຝຸ່ນອື່ນໆທີ່ສູດໃກ້ຄຽງກັນ,

ໂດຍໃສ່ໃນອັດຕາ 300-600 ກິໂລຕໍ່ 1 ເຮັກຕາທັງນັ້ນຂຶ້ນຢູ່ກັບ
ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ.

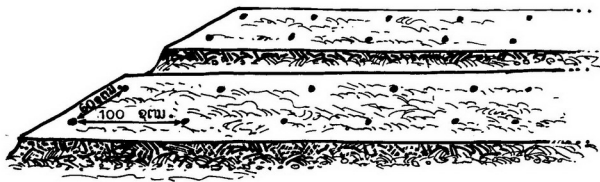
ການໃສ່ຝຸ່ນແບງອອກເປັນ 2 ເທື່ອ: -ເທື່ອທຳອິດໃຫ້ໃສ່
ເຄິ່ງໜຶ່ງ, ໃສ່ຮອງຝຸ່ນໃນໄລຍະຕຽມດິນ ອີກເຄິ່ງໜຶ່ງໃຫ້ໃສ່ເພີ່ມ
ຕື່ມຖ້ວມູອາຍຸໄດ້ 30 ວັນ.

2. ການຫຼີດນ້ຳ : ຄວນຫຼີດນ້ຳຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ
ພຽງພໍ.

3. ການພວມດິນກຳຈັດວັດຊະພືດ : ຄວນເຮັດໃນໄລຍະ
ທຳອິດ ເພື່ອໃຫ້ດິນຍິ່ງແລະປາສະຈາກວັດຊະພືດທີ່ຄອຍຍາດແບງ
ອາຫານຈາກຖ້ວມູ.

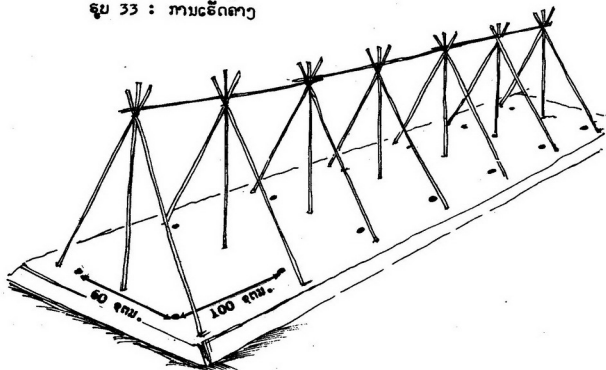
/// ການເກັບກ່ຽວ

ຖ້ວມູທີ່ເຮົາປຸກດ້ວຍເມັດໃຊ້ເວລາປະມານ 3-4 ເດືອນ
ຈິ່ງຈະອອກດອກ ແລະ ໃຫ້ໝາກ ເມື່ອຝັກໃຫຍ່ຈົນໄດ້ຂະ ໜາດ
ແລ້ວກໍ່ເກັບໄປຂາຍຫຼື ກິນໄດ້.

ຮູບ 32 : ໄລຍະປູກ

ຮູບ 33 : ການເຮັດຄ້າງ

ເອກະສານອ້າງອີງ

– ການປຸກຜັກກິນຜົນ (1986)

ອຸດົມ ໂກໃສສຸກ ວ.ທ.ບ. (ກະເສດສາດ)

ການປູກ ຖົ່ວຂົ້ວ

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ເພື່ອງສີ ຈັນທະລາວັນ.

ການປຸກຖົ່ວຂົ້ວ (ຖົ່ວແຂກ)

ຖົ່ວຂົ້ວເປັນພືດຜັກທີ່ມີລົດຊາດແຊບ ແລະ ນິຍົມ ບໍລິໂພກ ຫຼາຍພິສິນຄວນ, ສາມາດນຳມາປະກອບອາຫານໄດ້ຫຼາຍຊະນິດ . ມັນມີຖົ່ວກຳເນີດຢູ່ຫ່າງຫະວີບອາເມລິກາໃຕ້.

I. ລັກສະນະທົ່ວໄປ

ຖົ່ວຂົ້ວເປັນພືດທີ່ຫົນຫານຕໍ່ຄວາມແຫ້ງແລ້ງໄດ້ດີພິສິນຄວນ ຢູ່ໃນໄລຍະທີ່ມີຄວາມແຫ້ງແລ້ງຍາວນານ, ຖົ່ວຂົ້ວເປັນພືດທີ່ ການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ງ່າຍໂດຍບໍ່ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ພໍເທົ່າ ໃດ. ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ໃນດິນທຸກປະເພດ, ທຸກສະພາບ ຂອງດິນບໍ່ວ່າຈະເປັນດິນດີຫຼືບໍ່ດີກໍຕາມ.

II. ພັນທີ່ໃຊ້ປຸກ

ພັນທີ່ໃຊ້ປຸກມີ 2 ປະເພດຄື: - ພັນຟຸ່ມ (ຮູບ 34) ແລະ ພັນເລືອ (ຮູບ 35). ສຳລັບພັນຟຸ່ມຈະມີຄວາມສູງປະມານ 30-50 ຊຕມ. ສ່ວນພັນເລືອຈະມີຄວາມສູງເຖິງ 1, 80 ແມັດເຊິ່ງ ຖ້າປຸກພັນເລືອຄວນຈະຕ້ອງເຮັດຄ້າງໃຫ້ເລືອເໝືອນໝາກຖົ່ວ ຝັກ ຍາວ.

III. ການຕຽມດິນໜານປູກ

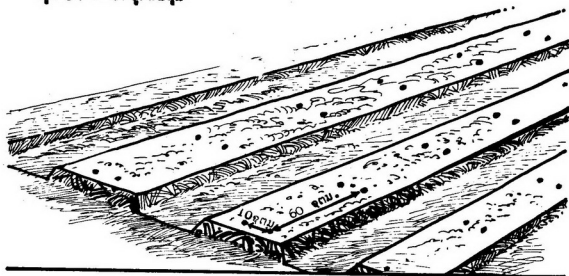
ເນື່ອງຈາກຖິ່ນຂົວມີຮາກຢັ້ງເລິກປານກາງ, ການຕຽມດິນຈຶ່ງຕ້ອງຂຸດຫຼືໄຖໃຫ້ເລິກປະມານ 20-25 ຊຕມ. ແລ້ວຕາກດິນໃຫ້ແຫງ 5-7 ວັນ, ຖ້າເປັນດິນຜູ້ຜັງດີບໍ່ຕ້ອງໃສ່ຜຸນບິ້ມ, ແຕ່ຖ້າເປັນດິນໝຽວ ຫຼື ດິນຊາຍ ຄວນໃສ່ຜຸນຄອກ ຫຼື ຜຸນບິ້ມລົງໄປດ້ວຍ ແລ້ວພວມດິນໃຫ້ລະອຽດ.

IV. ວິທີປູກ

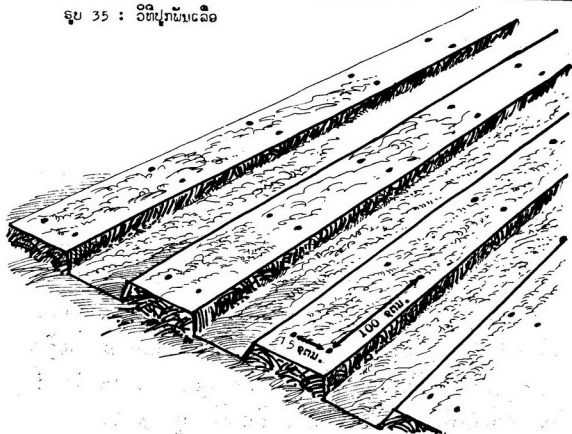
ໄລຍະປູກທີ່ເໝາະສົມສຳລັບພັນຟຸ່ມຄື: ໄລຍະລະຫວ່າງຕົ້ນ 10 ຊຕມ. ແລະ ໄລຍະລະຫວ່າງແຖວປະມານ 60 ຊຕມ.

ສ່ວນພັນເລືອ ໃຊ້ໄລຍະລະຫວ່າງຕົ້ນ 15 ຊຕມ. ແລະ ໄລຍະລະຫວ່າງແຖວ 100 ຊຕມ. ຫຼັງຈາກຕຽມດິນຮຽບຮ້ອຍ ແລ້ວໃຫ້ຢອດເມັດຖິ່ນຂົວລົງໃນໝານຕາມໄລຍະປູກທີ່ກ່າວມາແລ້ວ ຂຸມລະ 2-3 ເມັດ, ເລິກລົງໄປໃນດິນ 2 ຊຕມ. ຖິ້ມດິນບາງໆ ຫົດນ້ຳໃຫ້ຊຸ່ມ ເອົາຫຍ້າແຫ້ງປົກຄຸມໝານ ເມື່ອເບ້ຍເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວຈົນມີໃບແທປະມານ 2 ໃບ ແລ້ວໃຫ້ຖອນແຍກໃຫ້ເຫຼືອພຽງຂຸມລະ 1 ຕົ້ນກໍພໍ, ເມື່ອຕົ້ນຖິ່ນມີອາຍຸປະມານ 15 ວັນ ກໍຕ້ອງໄດ້ເຮັດຄ່າງ ເພື່ອໃຫ້ຖິ່ນຂົວເລືອໄດ້ (ຮູບ 36).

រូប 34 : វិធីស្រោចដំណាក់

រូប 35 : វិធីស្រោចដំណាក់

LV. ການບົວລະບັດຮັກສາ.

1- ການໃສ່ຝຸ່ນ : (ຮູບ 37)

ຝຸ່ນໜ້າໃຊ້ກັບຖິ່ນຂົວໄດແກ່ຝຸ່ນສູດ 10-20-10 ຫຼືຝຸ່ນ 15-15-15 ໃນອັດຕາ 180-300 ກິໂລ/ເຮັກຕາ ທັງນັ້ນຢູ່ກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, ການໃສ່ຝຸ່ນຄວນໃສ່ 2 ເທື່ອ : ເທື່ອທຳອິດໃສ່ຮ່ອງພື້ນໃນໄລຍະປູກ (ໃສ່ເຄິ່ງໜຶ່ງເທື່ອທີສອງ ໃສ່ເມື່ອຖິ່ນມີອາຍຸໄດ້ 25-30 ວັນ (ເຄິ່ງໜຶ່ງຍັງເຫຼືອ) ໂດຍໂຮຍໃສ່ຂ້າງຕົ້ນ ແລະ ພວມດິນຖິມ.

2- ການຫຼີກນ້ຳ : ຄວນຫຼີກນ້ຳຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ພຽງພໍ ໂດຍສະເພາະຢູ່ໃນໄລຍະອອກດອກແລະໃຫ້ໜາກ, ຢູ່ໃນໄລຍະນີ້ຢ່າໃຫ້ຂາດນ້ຳ.

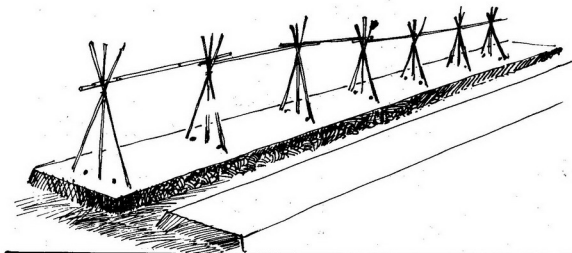
3- ການພວມດິນກຳຈັດວັດຊະພືດ : (ຮູບ 38)

ການກຳຈັດວັດຊະພືດ ຄວນກຳຈັດໃນໄລຍະຫຳອິດ ພ້ອມກັບພວມດິນດ້ວຍ ແລະ ຄວນເຮັດຢ່າງມີຄວາມລະມັດລະວັງ ຢ່າໃຫ້ຮາກໄດ້ຮັບການກະທົບກະເທືອນ

LVV. ການເກັບກ່ຽວ

ຖ້າເປັນພັນດຳ, ອາຍຸເກັບກ່ຽວປະມານ 50-60 ວັນ, ແຕ່ຖ້າເປັນພັນງົນອາຍຸກ່ຽວກັບປະມານ 70-80 ວັນ ນັບຈາກມີປູກ. ຄວນເກັບກ່ຽວຢ່າງລຽນຕິດ, ບໍ່ຄວນປ່ອຍໃຫ້ໜາກແກ່

ຮູບ 36 : ການເຮັດຄ້າງ

ຮູບ 37 : ການໃສ່ຝຸ່ນ

ຮູບ 38 : ການພວນດິນ
ກຳຈັດວັດສະພຶດ

ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ເສຍຄວາມໝາຍ ການເກັບຄວນ ໃຊ້ມືດ ຫຼື
ເຄື່ອງມືຕັດ; ຢ່າໃຊ້ວັດຖຸຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນກວາຍຫຼືຄອນ ເຊິ່ງໄດ້
ຮັບຄວາມເສຍຫາຍໄດ້.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ຄູ່ມືການບຸກແລະບົວລະບັດຮັກສາພືດຕ່າງໆ
(1979) ກົມຄຸ້ມຄອງດິນນາແລະບຸກຝັ່ງ
- ການບຸກຜັກກິນຜົນ (1986)
ອຸດົມ ໂກໄສສຸກ ວ.ທ.ບ. (ກະເສດສາດ)

NAFES ໜ່ວຍງານ ຝຶກອົບຮົມສິ່ງເສີມ P.O. Box 811, Vientiane Lao P.D.R. Tel / Fax: 021 - 740252	CETDU Central Extension Training and Development Unit
Acc. No.: 128 JAN 2001	Call No.: 893

